

Battonya Város Polgármestere
5830 Battonya, Fő u. 91.
Tel.: 06-68/456-000 Fax: 06-68/457-615
e-mail: polgarmester@battonya.hu
Honlap: www.battonya.hu

ELŐTERJESZTÉS

a képviselő-testület 2023. december hó 7. napján tartandó ülésére

Tárgy: Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálata

Tisztelt Képviselő-testület!

Battonya Város Polgármestere a 67/2021. (VI.3.) Kt. határozatával elfogadta Battonya Város Önkormányzatának a 2021.-2026. közötti időszakra vonatkozó Helyi Esélyegyenlőségi Programját.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) 31. §-a előírja a települési önkormányzatok számára a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életkörülményeinek javítását szolgáló, öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi program (a továbbiakban: HEP) elkészítését, és annak két évenkénti felülvizsgálatát.

Az Ebktv. 31. § (6) bekezdése értelmében a települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban csak akkor részesülhet, ha az e törvény rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

A HEP elkészítésének szempontjait, az esélyegyenlőségi területeket, a HEP célcsoportjait, a tartalmi elemeit *a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet* és a BM HEP módszertani útmutató tartalmazza.

A HEP részei:

1. helyzetelemzés (HE) és
2. intézkedési terv (IT).

A HEP-ben helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok – különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, a romák, a fogyatékkal élők személyek, valamint a gyermekekés idős korúak csoportjára – oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelés érdekében szükséges intézkedéseket.

A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a fent meghatározott helyzet esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot **felül kell vizsgálni**, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet: 6. § (1) A települési önkormányzat vizsgálja felül a helyi esélyegyenlőségi programot.

(2) A felülvizsgálatnak ki kell terjednie

a) arra, hogy a helyzetelemzés továbbra is helytálló-e,

b) a lejárt határidejű intézkedések teljesülésére és eredményeinek felmérésére,

c) a módszertani útmutatónak való megfelelésre.

(3) Ha a felülvizsgálat alapján szükséges, a települési önkormányzat

a) módosítja a helyi esélyegyenlőségi programot, vagy

b) új helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

A fentiek alapján a hátrányos helyzetű társadalmi csoportokkal foglalkozó szakemberek és társintézményekkel történt egyeztetéseket és fórumot követően elkészült a HEP (2021-2026) 2023-as, I. felülvizsgálata.

A felülvizsgálat során a helyi esélyegyenlőségi program helyzetelemzésének helytállóságát és megvalósítását vizsgáltuk, valamint az adatok kiegészítésre és aktualizálásra kerültek.

A módosításokkal egységes szerkezetbe foglalt HEP az előterjesztés részét képezi.

A települési önkormányzat a Képviselő-testület által elfogadott HEP-et, illetve annak felülvizsgálatait a helyben szokásos módon közzéteszi, valamint a Társadalmi Esélyteremtési Főigazgatóság számára is meg kell küldeni.

Kérem a képviselő-testületet az előterjesztés megtárgyalására és a határozati javaslat elfogadására.

Határozati javaslat

...../2023. (....) Kt határozat

Battonya Város Önkormányzat Képviselő-testülete Battonya Város Helyi Esélyegyenlőségi Programját (2021-2026.) áttekintette, amelynek eredményeként a HEP első felülvizsgálatát, módosításokkal egységes szerkezetben az előterjesztés melléklete szerinti tartalommal elfogadja.

Határidő: azonnal

Felelős: Boros Csaba polgármester

Battonya, 2023. december 4.

**Boros Csaba
polgármester**

Az előterjesztést készítette:	Hargitai Zsolt szociális és gyámügyi ügyintéző
Az előterjesztést áttanulmányozta és jóváhagyta:	Varga István Tamás jegyző
Az előterjesztést tárgyalta:	Humánfejlesztési Bizottság
Melléklet:	Helyi Esélyegyenlőségi Program módosításokkal egységes szerkezetben
Előterjesztéshez meghívott:	-
Döntéshozatal:	Egyszerű többség

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Battonya Város Önkormányzata

Battonya

2021-2026

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Battonya Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Battonya Város, Békés megye délkeleti, román határszéli részén fekszik. 1945-től 1950-ig járási székhely volt, Csanád vármegyéhez tartozott. A település a Békés-Csanádi magasabb fekvésű löszhát területen alakult ki, az egész terület sík, kelettől, nyugat felé lejt. Talaja igen jó minőségű, humuszban gazdag, ezért mezőgazdasági termelésre kiválóan alkalmas. A terep a síkság jellegével bír. A felszín arculatát az Alföld peremén lerakódott törmelékkúp, a Maros törmelékkúpja határozza meg. Éghajlata kontinentális jellegű, amelyet helyenként óceáni, illetőleg mediterrán hatások enyhítenek, vagy kelet-európai hatások szigorítanak. Az uralkodó szélirány északkeleti, nyáron észak-nyugati.

Lakosságát magyarok, szerbek, románok és romák alkotják.

Lakossága:

Lakossága nemzetiségi kötődés szerint:

magyar 93,8%;

szerb 5,1%;

román 3,7%;

cigány 1,7%;

német 0,3%;

szlovák 0,2%;

ismeretlen, illetve nem válaszolt: 5,4%.

(Forrás: Battonya Város 2012. évi Helyi Esélyegyenlőségi Programja)

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	5 657	bázis év
2018	5 516	97,51%
2019	5 466	99,09%
2020	5 494	100,51%
2021	5 406	98,40%
2022	4 966	91,86%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A város állandó népessége 2022. december 31-én 5501 fő. Battonya összterülete 145,71 km².

A város lakossága 2017-től, a régi évek tendenciáit követve ismét csökkenni kezdett.

Az adatokból látható, hogy Battonya város lakossága az országos tendenciát követi.

A város lakosait vizsgálva a legnagyobb arányban az aktív korúak vannak jelen, azonban ez a szám a népességgel arányosan csökken.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 955	3 050	6 005	49,21%	50,79%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			151	2,51%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	425	406	831	7,08%	6,76%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	82	90	172	1,37%	1,50%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	1 762	1 608	3 370	29,34%	26,78%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	192	253	445	3,20%	4,21%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	494	693	1 187	8,23%	11,54%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	1 065	848	125,59%
2018	1 113	829	134,26%
2019	1 133	840	134,88%
2020	1 187	831	142,84%
2021	1 217	799	152,32%
2022	1 232	789	156,15%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési indexből megállapítható, hogy Battonya településen a 65 év feletti lakosok száma nagyobb, tehát a város egyre inkább előregedő.

Látható, hogy az elvándorlások száma minden esetben magasabb, melynek magyarázata lehet, hogy a fiatal lakosság egy része a munkalehetőség hiánya miatt elhagyja a települést.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-22,18
2018	-22,38
2019	-13,29
2020	-12,77
2021	-13,94
2022	-16,99

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az adatok azt mutatják, hogy az élve születések száma kevesebb, mint a halálozások száma. Magával vonja a lakónépesség csökkenését és egyértelműen a lakosság előregedését mutatja,

melyet az öregedési index is alátámaszt.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-9,61
2018	-8,77
2019	-8,74
2020	-10,95
2021	-13,58
2022	-12,88

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Vallás:

A településen jelen vannak a nagy történelmi egyházak/vallások (a Római Katolikus, Református, Evangélikus, Görög Katolikus, Szerb Ortodox és a Román Ortodox) de ezek mellett több kisebb hitközség is jelen van. A lakosság felé nyújtott munkájuk értéke az ott élők számára nagy támasz. Ezen egyházak mellett működnek más vallási közösségek.

Főbb városi intézmények:

Az **Egészségügyi és Szociális Ellátó Szervezet (ESZESZ)** magában foglalja az orvosi ellátást (gyermek, házi - és fogorvos), a védőnői szolgálatot, az Öregek Napközi Otthonát (ÖNO), a Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálatot, és a Biztos Kezdet Gyermekházat.

Mikes Kelemen Katolikus Gimnázium, Általános Iskola és Óvoda

Az iskola 2012. szeptember 1.-je óta a Katolikus Egyház fenntartása alá tartozó összevont, többcélú intézmény, amely részt vesz a honvédelmi kadét programban (Előtte városi, illetve néhány évig megyei fenntartású intézmény volt.) A nagy hagyományokkal rendelkező középfokú intézményi részben általános gimnáziumi képzés folyik, kiegészítve honvédelmi ismeretek tantárggyal.

Magdu Lucian Román Általános Iskola és Óvoda

Az iskola tárgyi feltételei biztosítottak, komoly számítógépparkkal rendelkezik, és bekapcsolódott az Internet hálózatra is. A dajkák és óvónők rendelkeznek szakirányú végzettséggel és a nyelv megfelelő ismeretével. Tanulói a továbbtanulás, pályaválasztás terén teljes esélyegyenlőséggel indulnak. Érzékenyebbek a nyelvek és másság iránt, ami mindenképpen előnyükre válik az életben. 2007-ben az óvoda 60 milliós fejlesztése történt meg. 2008-ban pedig új román iskola épült 160 milliós beruházás keretében.

Szerb Általános Iskola és Óvoda

Az oktatás színvonalának javítása mellett kiemelt feladata az intézménynek a szerb nyelv tanítása, és minél magasabb szinten való elsajátíttatása. Az iskolavezetés a tanulók esélyegyenlőségének biztosítása érdekében megteremtette a feltételeit a második idegen nyelv és a számítástechnikai oktatásnak. Az iskola elsődleges feladatként kezeli a hagyományok megismertetését, átörökítését, a szerb próza, népzene, néptánc megszerettetését, valamint ezen művészeti ágak elsajátítását. A diákok szép sikereket érnek el az említett kategóriákban megrendezett helyi és országos versenyeken.

A két országos nemzetiségi önkormányzati fenntartású nemzetiségi intézmény tanulói létszáma: a Magdu Lucian Román Általános Iskola és Óvodában 125 fő általános iskolai tanuló, és 43 fő óvodás, a Szerb Általános Iskola és Óvodában pedig 94 fő általános iskolai tanuló és 29 fő óvodás. A kis létszámuk ellenére vagy inkább előnyére magas szintű oktatás folyik bennük.

Battonyai Járásbíróság megújult épületben közel 60 éve látja el (immár újra a járásban) a nevéből adódó funkcióját. A bíróság illetékességi területe három városra és tizenhat községre, illetve nagyközségre terjed, melynek lélekszáma összesen megközelítően 65 000 fő. A bíróság minden második héten pénteken ügyfélfogadást tart, ahol a jogkereső állampolgárok panaszait, illetve kérelmeiket jegyzőkönyvbe diktálhatják.

A Battonya Városi Könyvtár és a Művelődési Központ a helyi művelődés színterei, hozzátartozóan a Molnár C. Pál (battonyai születésű festőművészről elnevezett) múzeummal és emlékházzal.

Feladata gyűjteményének folyamatos fejlesztése, feltárása, megőrzése, gondozása és rendelkezésre bocsátása. Részt vállal a tanórai és tanórán kívüli foglalkozások tartásában, gyűjti és szolgáltatja a helyismereti dokumentumokat. A könyvtár román és szerb nyelvű könyveket is biztosít a településen élő nemzetiségek számára.

A Városellátó Szervezet:

Battonya Város Önkormányzatának Városellátó Szervezete intézményüzemeltetési, karbantartási munkákat, útfenntartási munkákat, településüzemeltetési feladatokat látja el Battonya városban, feladata egyéb más irányú tevékenységei mellett a járdaburkolatok, parkolók lehetőségek szerinti karbantartása. Az intézményi gazdálkodási feladatokat 2012. szeptember 1-től a Polgármesteri Hivatal látja el.

Battonyán az alábbi Nemzetiségi Önkormányzatok működnek:

- Román Nemzetiségi Önkormányzat Battonya,
- Szerb Helyi Önkormányzat
- Battonyai Roma Nemzetiségi Önkormányzat

A nemzetiségi önkormányzatok működését Battonya Város Önkormányzata anyagi támogatással és a lehetőségeihez képest, változó számú önkormányzati dolgozó feladatellátásával segíti az alábbi módon: gazdálkodási feladatok ellátása, költségvetési beszámolók elkészítése, egyéb szakmai humánerőforrást igénylő feladatok ellátásának folyamatos biztosításával.

Értékeink, küldetésünk

A település értékei:

- megfelelő megközelíthetősége (közúton kiváló),
- a szabadidős lehetőségei, melyek a következők:
 - horgászat-vadászat, (horgászegyesülettel és vadásztársasággal rendelkezik, a település környéke apróvadban gazdag),
 - túrázás (Világosi hegyek, Világosi vár, Solymosi vár, Lippa, Máriaradna közelsége, fürdő (gyógyvízzé minősített kiváló minőségű termálvízzel rendelkezik),
- kemping, panziók,
- védett értékes természeti területei vannak (Száráz-ér és környezete, kunhalmok).
- középfokú oktatási intézmény megléte,
- értékeként említhető még a határ menti fekvése, Arad (26 km) és más romániai városok közelsége,
- kiváló minőségű termőföldjei,
- a szolgáltatások működését segítő háttérintézmények alapszinten szintén jelen vannak a városban.

Helyi védelem alatt álló középületek:

- Nevelőotthon Főépülete
- Római Katolikus Templom
- Szárázéri-fahíd
- Szecessziós Gimnázium
- Volt Dohányfermentáló
- Református Templom
- SOS Gyermekfalu épületei
- Petőfi és Dózsa MGTSZ Központi Irodaháza
- Battonyai Járásbíróság épülete
- Kossuth utcai általános iskola épülete
- Művelődési Ház

Műemléki védelem alatt álló épített értékek:

- Román Ortodox Romantikus Templom
- Klasszicista Kőkereszt
- Szerb Ortodox Templom
- Népi Lakóház a Fő utcában
- Szecessziós Tornyos Városháza
- Eklektikus Volt Hotel és Kaszinó
- Románkori Kerektemplom alapfalai a mezőkovácsházai műút mellett

Kiemelten védett régészeti lelőhely:

- Parázs tanya (őskori település) Battonya, Szárázér 14.

Védett táji természeti értékek:

- Kistompai löszpuszta
- Ex lege védett területek-kunhalmok

Helyi jelentőségű természetvédelmi területek:

- Pécskai gyep

A település küldetése: munkahelyteremtő beruházások ösztönzésével, a népesség elvándorlásának, fogyásának csökkentésével, a szolgáltatások színvonalának javításával, élhető kisváros megteremtésével a település szerepének erősítése a térségben.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Az esélyegyenlőség minden állampolgár számára fontos érték. Érvényesítése nem csak jogszabályok által meghatározott kötelezettségünk, hanem hosszú távú érdekünk is, hiszen azt a célt szolgálja, hogy minden, városunkban élő állampolgárnak esélye legyen a jó minőségű közszolgáltatásokra, életminőségük javítását szolgáló feltételek biztosítására.

Battonya Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- a szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a városban élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Az Önkormányzat alapvető célja, hogy Battonya olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása, amelyek

- szolgálják egy összetartó, szolidáris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára,
- biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzübeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét,
- támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát, arányát és helyzetét. Bemutatjuk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan a közszolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, ezen keresztül feltárjuk az egyes területeken jelentkező problémákat. Az adatok és következtetések alapján meghatározzuk a célcsoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében. A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP Intézkedési Terv (IT) tartalmazza.

A HEP IT célja

A helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából. Tartalmazza a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt, a helyi együttműködési rendszer bemutatását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete.
- A Kormány tagjainak feladat- és hatásköréről szóló 94/2018. (V. 22.) Korm. rendelet 40. § (1) bekezdés 28. pontja értelmében a Kormány társadalmi felzárkózásért felelős tagjaként, a belügyminiszter módszertani útmutatót tesz közzé a HEP elkészítésének részletes szempontjairól. különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötvt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.) előírásaira.

Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

1. A települési támogatásról, valamint a szociális szolgáltatásokról és az intézményi térítési díjakról szóló 4/2015. (II.26.) önkormányzati rendelet
2. A gyermekjóléti alapellátásokról, valamint az intézményi térítési díjról szóló 17/2013. (XII.20.) önkormányzati rendelet
3. Az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletéről és elidegenítéséről szóló 14/2006.(VIII.11.) önkormányzati rendelet
4. A háziorvosi és védőnői körzetekről szóló 7/2005.(IV.29.) önkormányzati rendelet
5. A helyi közművelődési tevékenység támogatásáról szóló 17/2002.(IX.27.) önkormányzati rendelet

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

„A nők szerepének erősítése a családban és a társadalomban” (2021–2030)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyművelődési Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Battonya Város Gazdasági programja 2019-2024 (4/2021. (I.26.) Kt. határozat)

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Helyi Közoktatási Esélyegyenlőségi helyzetelemzés (358/2008 (XII.18.) Kt határozat)

A Intézményi Esélyegyenlőségi Program célja, hogy biztosítsa az oktatási intézményben a szegregációmentességet, és az egyéni bánásmód elvének teljes körű érvényesülését. Az oktatási szolgáltatásokhoz való hozzáférés egyenlőségének biztosításán túl célul tűzi ki az esélyteremtést támogató lépések, szolgáltatások megvalósítását az iskolában tanuló hátrányos helyzetű gyermekek hátrányainak kompenzálására, az esélyegyenlőség előmozdítása érdekében.

Települési dokumentumok :Integrált Településfejlesztési Stratégia (ITS), szociális szolgáltatás tervezési koncepció, Településfejlesztési Koncepció, Local Agenda 21-helyi fenntarthatósági program

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása során javasolt elsősorban a társulási megállapodásban - többek közt – meghatározott, a társulás által ellátott feladat- és hatáskörökre, a közös fenntartású intézményekre, a társulás szolgáltatásai igénybevételének feltételeire (ld. Mötv. 93. §)

Battonya a Mezőkovácsházi járáshoz tartozik, a helyi koncepciók (közoktatási, szociális szolgáltatástervezési) Békés megyére, valamint a Mezőkovácsházi kistérségre kidolgozott terveket alapul véve készültek el. A kistérség 18 települése több olyan pályázatban vett részt, illetve vesz részt jelenleg is, amely az esélyegyenlőséghez szorosan kapcsolódik (közfoglalkoztatás, szociális ellátások fejlesztése, stb.). A települések kisebb csoportjai évek óta jól együttműködnek különböző feladatellátásokban, szolgáltatások biztosításában (pl.: támogató szolgálat, orvosi ügyelet, stb.)

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Battonya Város Polgármesteri Hivatala Vizuál Regiszter adatai

Önkormányzati gazdálkodási adatok

Teir: interaktív kereső, elemző

KSH Tstar adatai

Helyi adatgyűjtés

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A helyben működő szociális, gyermekvédelmi és az egészségügyi alapszolgáltatások tapasztalata alapján az egyik legsúlyosabb probléma a mélyszegénységben élők, közöttük is kiemelten a roma népesség helyzetének fokozott romlása. Anyagi, jövedelmi, erkölcsi, társadalmi megítélési helyzetük romlásának következménye a leszakadás, a kirekesztődés.

Battonya Város Önkormányzata a személyes gondoskodást nyújtó szociális és gyermekvédelmi intézményei által képes a mélyszegénységben élők társadalmi integrációja zavarainak kezelésére, az integráció hálóból kieső, kirekesztődő emberek segítésére. A működtetett szolgáltatások ügyfelei jelentős százaléka a mélyszegénységben élő családokból kerülnek ki. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a több gyermekes, hátrányos helyzetű családokat. A településen élő roma családok többsége ehhez a csoporthoz tartozik.

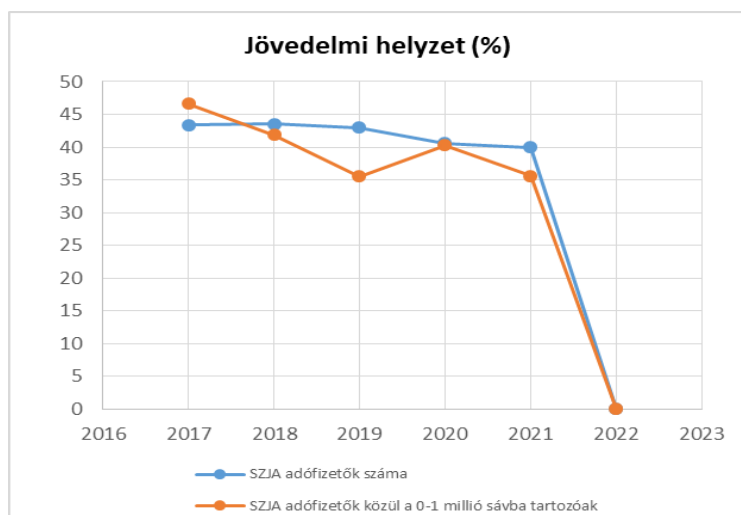
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység több társadalmi tényező által meghatározott jelenség, melynek okai között első helyen szerepel a társadalmi és kulturális hátrány, szocializáció elmaradása, piacképtelen iskolai végzettség, munkaerő-piaci elhelyezkedés, a családszerkezet, a gyermekszám, de legelsősorban a család jövedelmi viszonyai.

A mélyszegénységben élők körének többségét a munkanélküliek, a romák, a többgyermekes, vagy egyedülálló szülő családok alkotják. Rendszeres ellátásuk a családi pótlék, gyese, álláskeresési járadék, foglalkoztatást helyettesítő támogatás. Ezen inaktív ellátások összege sokszor a létfenntartáshoz sem elegendő. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők nagy része kevesebből él mint az öregségi nyugdíjminimum.(Jelenlegi összege 28500Ft). A munkanélküliek számának emelkedésével, a bérek reálértékének csökkenésével, a megélhetési költségek emelkedésével a mélyszegénységben élők aránya folyamatosan nő. Ezek a társadalmi csoportok napjainkra már olyan helyzetbe kerültek, hogy a rezsiköltségeik kifizetése is gondot okoz nekik. Védett fogyasztói státusszal kapnak esélyt arra, hogy víz, áram és gázszolgáltatásból ne kapcsolják ki a lakásaikat. A romák iskolázatlansága miatt a munkaerő-piaci elhelyezkedésük pedig szinte lehetetlen.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	43,40	46,62
2018	43,54	41,84
2019	43,00	35,56
2020	40,60	40,32
2021	39,98	35,58
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

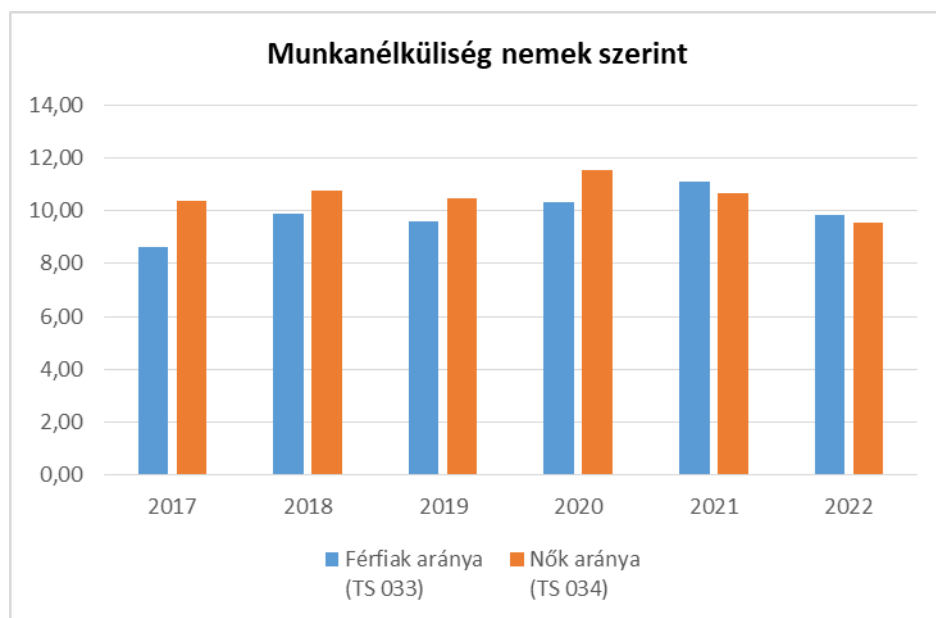
3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Megfigyelhető Battonya városban, hogy magas a munkanélküliség. A nemek közötti megoszlásban látható, hogy a munkanélküliség a településen élő férfiakat nagyobb mértékben sújtja. Az 51-55 éves korcsoport leginkább veszélyeztetett, a statisztikai adatok alapján a pályakezdő fiatalok a legszerencsésebbek. Sajnálatos, hogy a regisztrált álláskeresők jelentős hányada 180 napnál régebben regisztrált, azaz tartós álláskereső.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	8,61	10,37	9,49%
2018	9,89	10,77	10,33%
2019	9,58	10,47	10,03%
2020	10,31	11,53	10,92%
2021	11,09	10,66	10,88%
2022	9,84	9,56	9,70%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

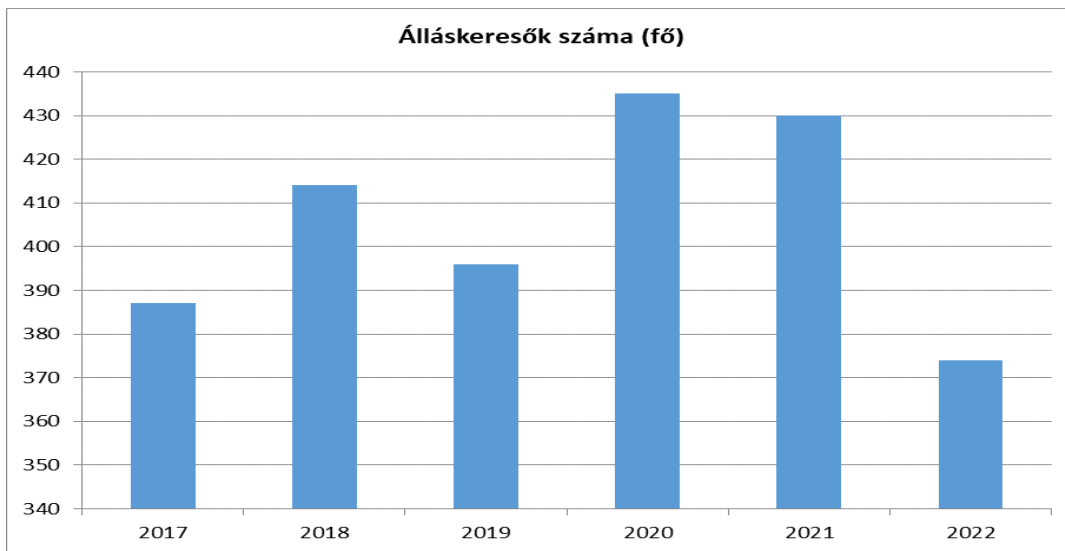

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály

munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni

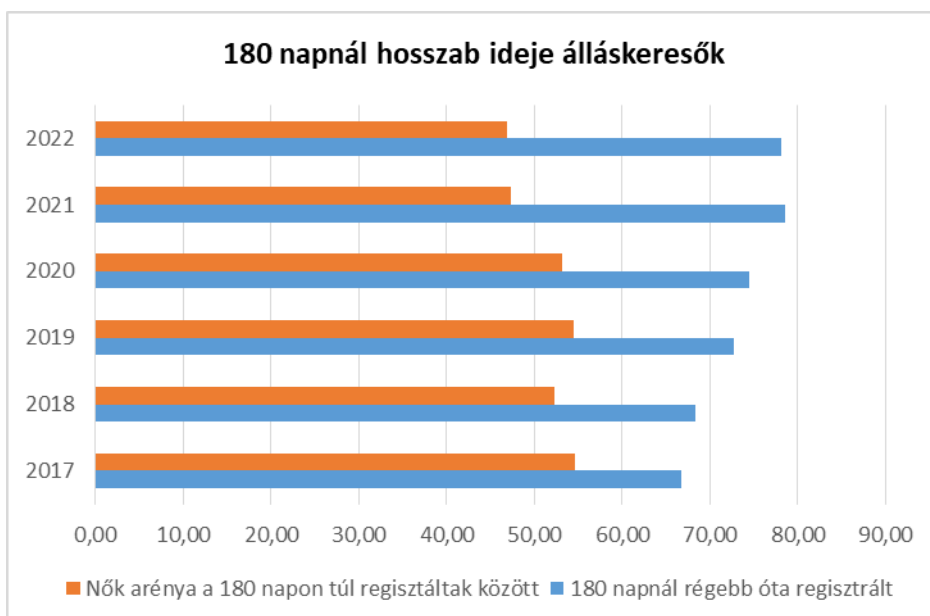
munkahely keresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	387	414	396	435	430	374
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	10,00	12,00	22,00	27,00	19,00	18,00
	%	2,58%	2,90%	5,56%	6,21%	4,42%	4,81%
21-25 év (TS 038)	Fő	36,00	41,00	31,00	24,00	35,00	25,00
	%	9,30%	9,90%	7,83%	5,52%	8,14%	6,68%
26-30 év (TS 039)	Fő	31,00	34,00	36,00	42,00	41,00	34,00
	%	8,01%	8,21%	9,09%	9,66%	9,53%	9,09%
31-35 év (TS 040)	Fő	29,00	32,00	29,00	30,00	33,00	29,00
	%	7,49%	7,73%	7,32%	6,90%	7,67%	7,75%
36-40 év (TS 041)	Fő	48,00	44,00	38,00	44,00	45,00	27,00
	%	12,40%	10,63%	9,60%	10,11%	10,47%	7,22%
41-45 év (TS 042)	Fő	42,00	50,00	54,00	62,00	50,00	49,00
	%	10,85%	12,08%	13,64%	14,25%	11,63%	13,10%
46-50 év (TS 043)	Fő	31,00	45,00	37,00	46,00	48,00	48,00
	%	8,01%	10,87%	9,34%	10,57%	11,16%	12,83%
51-55 év (TS 044)	Fő	43,00	41,00	40,00	48,00	49,00	45,00
	%	11,11%	9,90%	10,10%	11,03%	11,40%	12,03%
56-60 év (TS 045)	Fő	60,00	50,00	45,00	41,00	38,00	38,00
	%	15,50%	12,08%	11,36%	9,43%	8,84%	10,16%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	57,00	65,00	64,00	71,00	72,00	61,00
	%	14,73%	15,70%	16,16%	16,32%	16,74%	16,31%

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	66,67	54,65
2018	68,36	52,30
2019	72,73	54,51
2020	74,48	53,09
2021	78,60	47,34
2022	78,07	46,92

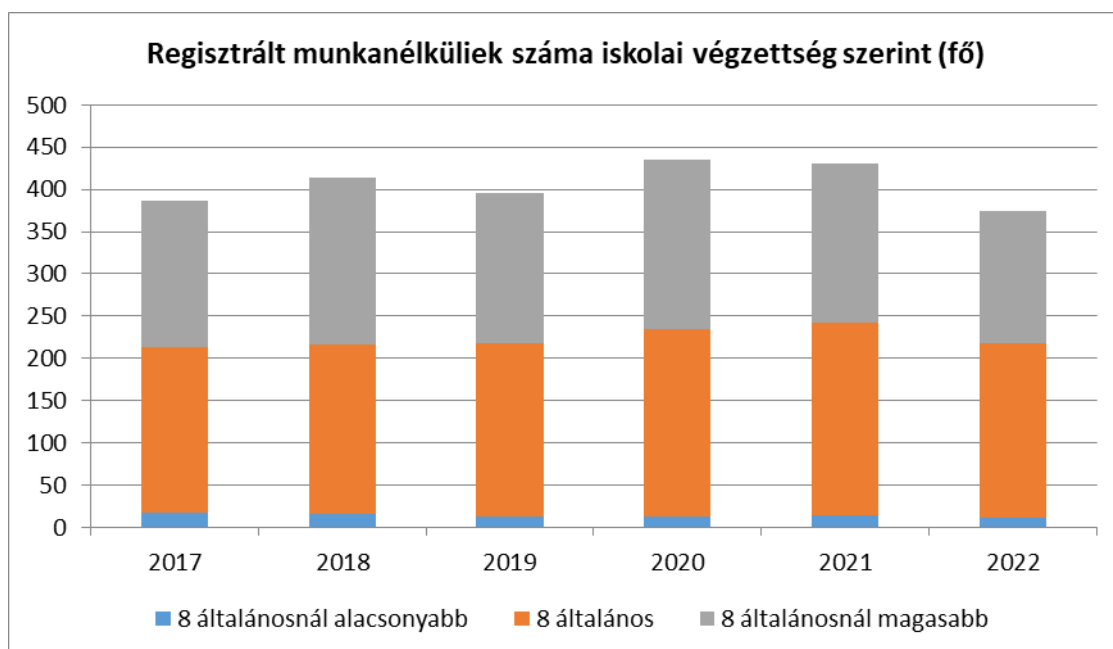

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

A 15 évesnél idősebb korú férfiak 5%-a, a nők 10 %-a nem rendelkezik befejezett általános iskolai végzettséggel. Arra vonatkozóan nincs adat, hogy ezek az emberek pontosan milyen korúak, illetve, hogy foglalkoztatottak-e.

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint

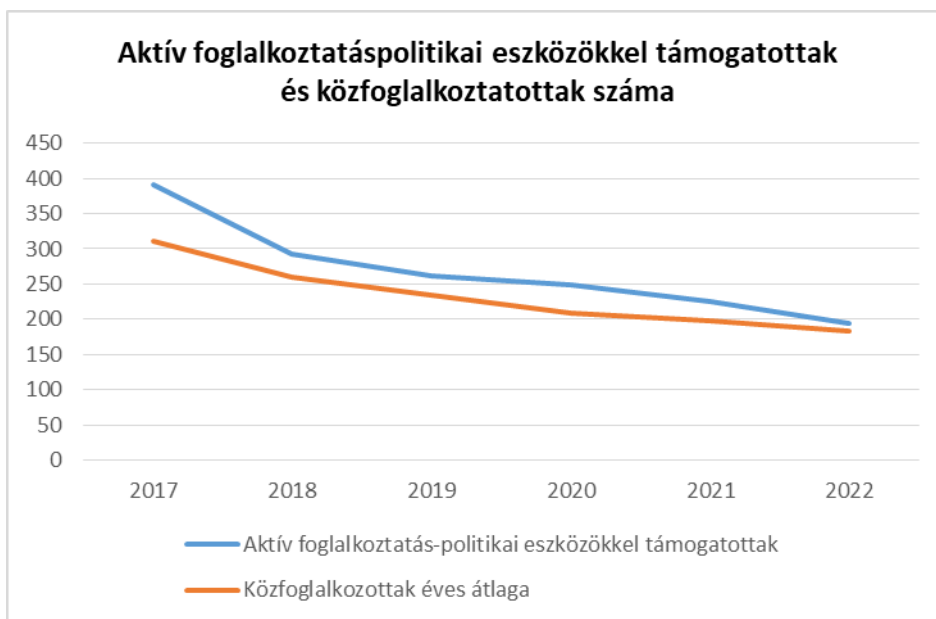
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	387	18	4,65%	195	50,39%	174	44,96%
2018	414	16	3,86%	201	48,55%	197	47,58%
2019	396	12	3,03%	206	52,02%	178	44,95%
2020	435	12	2,76%	222	51,03%	201	46,21%
2021	430	14	3,26%	228	53,02%	188	43,72%
2022	374	11	2,94%	207	55,35%	156	41,71%

c) közfoglalkoztatás

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	391	310
2018	292	260
2019	261	235
2020	249	209
2021	225	197
2022	195	184

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Magyarország 2015 során is erősítette a közfoglalkoztatás rendszerét, mivel a program jelentős szerepet tölt be a tartósan munkanélküliek foglalkoztathatóságának javításában, az inaktív népesség aktiválásban. A közfoglalkoztatottak száma folyamatosan növekszik, az Önkormányzat minden felajánlott pályázati lehetőséget kihasznál, illetve részt vesz az értékteremtő minta programokban. Célunk, hogy az emberek ne segélyből, hanem bérből éljenek, a közfoglalkoztatás ideje alatt se szokjanak el a rendszeres munkavégzéstől.

A közfoglalkoztatottak az Önkormányzat intézményeinél, közterületeken, közparkokban, köztemetőekben dolgoznak, parkfenntartási, takarítói, karbantartási, adminisztratív kisegítő tevékenységeket látnak el.

Fontos, hogy értékteremtő, hasznos munkát kínáljunk az embereknek és ezáltal hozzájáruljanak a tiszta, egészséges környezet biztosításához, a lakosok közérzetének javításához. A

közfoglalkoztatásban különböző nemzetiségű személyek vesznek részt, a származásuk miatt nem éri őket diszkrimináció.

Támogatás nyújtható a közfeladatok ellátásának elősegítésére, illetve az Országgyűlés, vagy a Kormány által meghatározott cél elérésére irányuló közmunkaprogramban megvalósuló feladatra.

A közmunkaprogramok a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvényben (továbbiakban: Flt.) meghatározott munkanélküliek és a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. III. törvényben (továbbiakban: Szt). meghatározott egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők számára teremtenek munkaalkalmat. A közmunkavégzéshez erre a célra elkülönített központi költségvetési forrásból – pályázati eljárás alapján – adható támogatás.

A közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó feladatokat a Polgármesteri Hivatal szakemberei látják el a Békés Megyei Kormányhivatal Foglalkoztatási Főosztályának Mezőkovácsházi Kirendeltsége munkatársai együttműködésével.

A foglalkoztatottak munkáltatója Battonya Város Önkormányzata. Az intézmények létszámigényét az intézményvezetők, és a Polgármesteri Hivatal munkaügyi szakemberei jelzik. A közfoglalkoztatottak által elvégzendő kommunális munkák egyeztetése a Városellátó Szervezet vezetőjének közreműködésével történik. A programokban résztvevők foglalkoztatása zömmel az intézményeknél történik.

Közfoglalkoztatás főbb jellemzői a városban:

Két fajta közmunka programot biztosított és biztosít a város:

Egyik típusa a hosszú távú közfoglalkoztatás, a másik típusú foglalkoztatási program a Startmunka mintaprogram.

A pályázatokat, és azok szakszerű koordinálási és egyéb szervezési munkáit a Polgármesteri Hivatal végzi. Az ehhez kapcsolódó folyamatos elszámolásokat, jelentéseket is a Polgármesteri Hivatal nyújtja be.

A közfoglalkoztatás rendszerének folyamatos átalakítása, a munkavégzés során az értékteremtés előtérbe kerülése Battonyán is komoly feladat elé állította és állítja jelenleg is a közfoglalkoztatás szervezésével és lebonyolításával foglalkozó szakembereket. A tervezés során figyelemmel kellett lenni arra, hogy a lehetőségek maximálisan legyenek kihasználva, ne csökkenjen az előző évekhez viszonyítva a foglalkoztatottak száma, összetétele, de hosszabb időtartamra, magasabb jövedelem mellett lehessen megvalósítani a közfoglalkoztatást.

Az önkormányzat törekszik az olyan *foglalkoztatási formák* alkalmazására, amelyekben:

- a támogatás mértéke a lehető legmagasabb intenzitású, ne kelljen saját forrást biztosítani,
- a programok megvalósításának eredményeként „érték” teremődjön,
- a foglalkoztatásba bevontak részére a munkaviszony időtartama alatt magasabb jövedelem legyen biztosítható,
- az év legnagyobb részében foglalkoztathatóak legyenek a közmunkások,
- a napi munkaidő 8 órás lehessen,
- a nők és fokozottan hátrányos helyzetű, a munkaerőpiacra csak nehezen visszajuttatható munkavállalók foglalkoztatása megoldott legyen

Hosszú távú közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatottak

A hosszú távú közfoglalkoztatásban a foglalkoztatottak legfontosabb feladata az önkormányzat intézményeiben a technikai munkakörök megvalósítása. Battonyán jelenleg 157 fő végez munkát közfoglalkoztatottként, évente ez a szám meghaladja a 300-at.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási

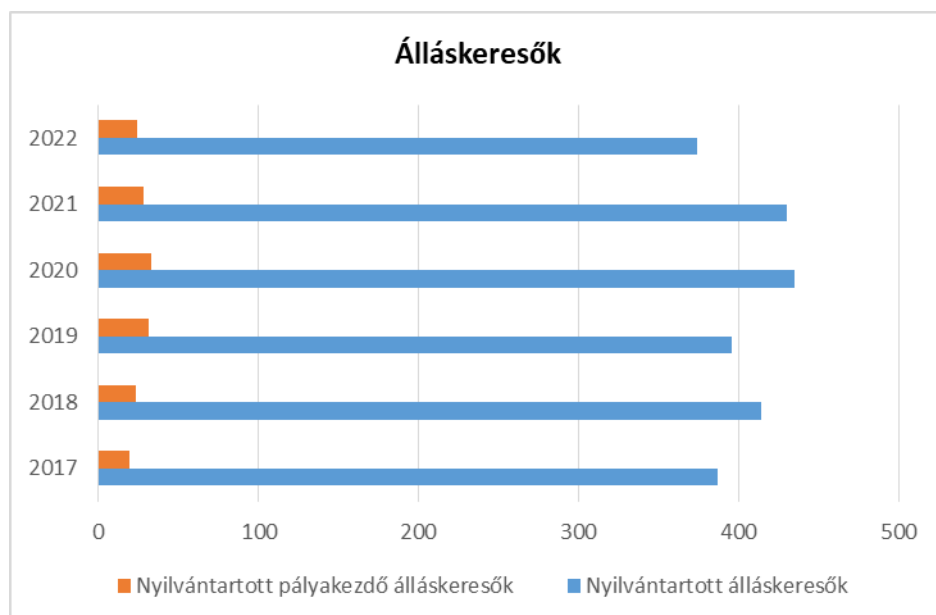
területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

- helyi sajátosságok,
- mezőgazdaság,
- szociális program,
- hosszútávú közfoglalkoztatás (intézményesek)

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük
 A településen nem érhetőek el olyan programok, melyek a fiatalok, a felnőttek foglalkoztatását, illetve az oktatásból a munkaerő-piacra történő átmenetet megkönnyítenek.

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	387	19
2018	414	23
2019	396	31
2020	435	33
2021	430	28
2022	374	24

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Az alábbi statisztika alapján elmondható, hogy az elmúlt 5 évben nem történt felnőttoktatás a gimnáziumunkban. Arra vonatkozóan nem áll az önkormányzat rendelkezésére adat, hogy a munkaügyi központ, illetve civil szervezetek támogatásával mennyien vettek részt kompetenciafejlesztésen, mennyien szereztek szakképzettséget, vagy vettek igénybe különböző munkaerő-piaci szolgáltatásokat.

2022. őszétől az energiafelhasználás racionalizálása érdekében a könyvtári szolgáltatások átkerültek a Művelődési Ház 3-as számú klubtermébe. A könyvtár munkatársai a lakosság rendelkezésére állnak a digitális ügyintézkésekben, illetve igény szerint lehetőség van számítógépes alapismertek elsajátítására is.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A közfoglalkoztatásban mindig különös figyelmet fordítanak arra, hogy a mélyszegénységben élők bekerülhessenek ezekbe a programokba, hiszen ennek a társadalmi csoportnak szinte csak ez az egyetlen esélye a munkavállalásra.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzatnak nincs tudomása a foglalkoztatás területén történt hátrányos megkülönböztetésről.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

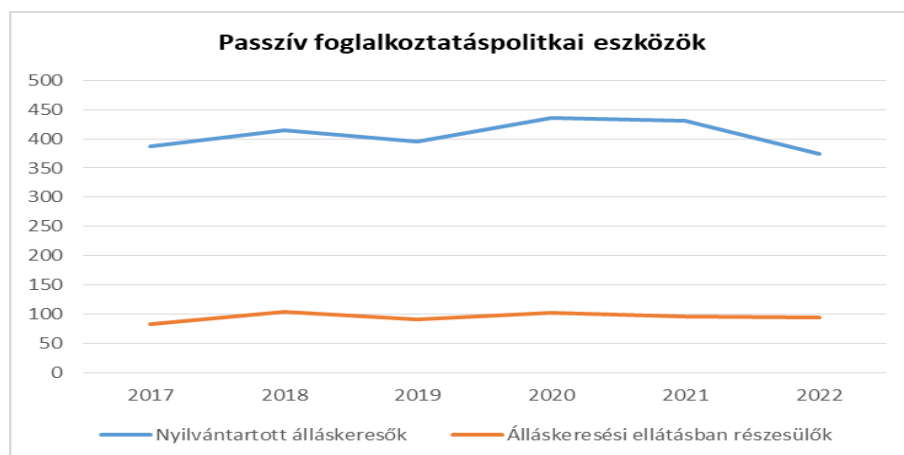
2022. őszétől az energia felhasználás racionalizálása érdekében a könyvtári szolgáltatások átkerültek a Művelődési Házba. A könyvtár munkatársai a lakosság rendelkezésére állnak a digitális ügyintézkésekben, illetve igény szerint lehetőség van számítógépes alapismertek elsajátítására is. Ingyenesen biztosított a számítógép használat és internet hozzáférés a lakosok számára, melyek használatához a könyvtárban dolgozó munkatársak segítenek.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskereső ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskereső száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	387	10,34%	83	21,45%
2018	414	11,58%	105	25,36%
2019	396	11,34%	91	22,98%

2020	435	12,51%	103	23,68%
2021	430	12,68%	96	22,33%
2022	374	12,70%	94	25,13%

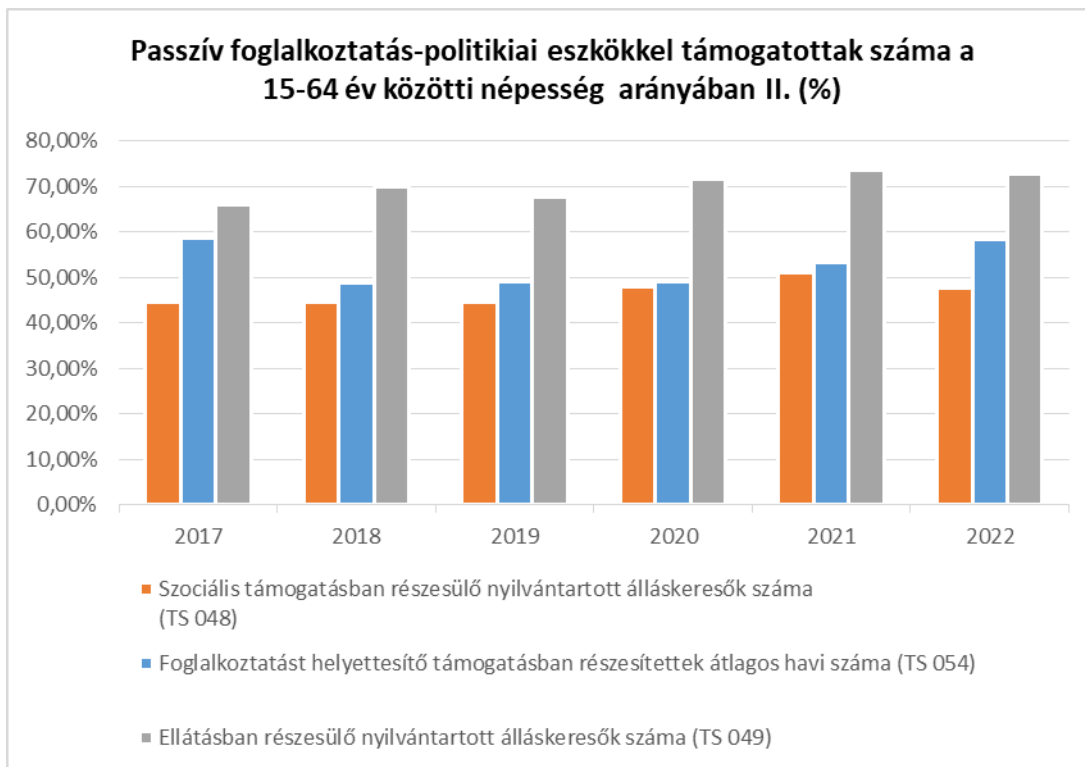
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresői ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresői száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	172	44,44%	227	58,60%	255	65,89%
2018	184	44,44%	202	48,82%	289	69,81%
2019	177	44,70%	194	48,97%	268	67,68%
2020	208	47,82%	213	49,00%	311	71,49%
2021	220	51,16%	229	53,23%	316	73,49%
2022	178	47,59%	218	58,32%	272	72,73%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

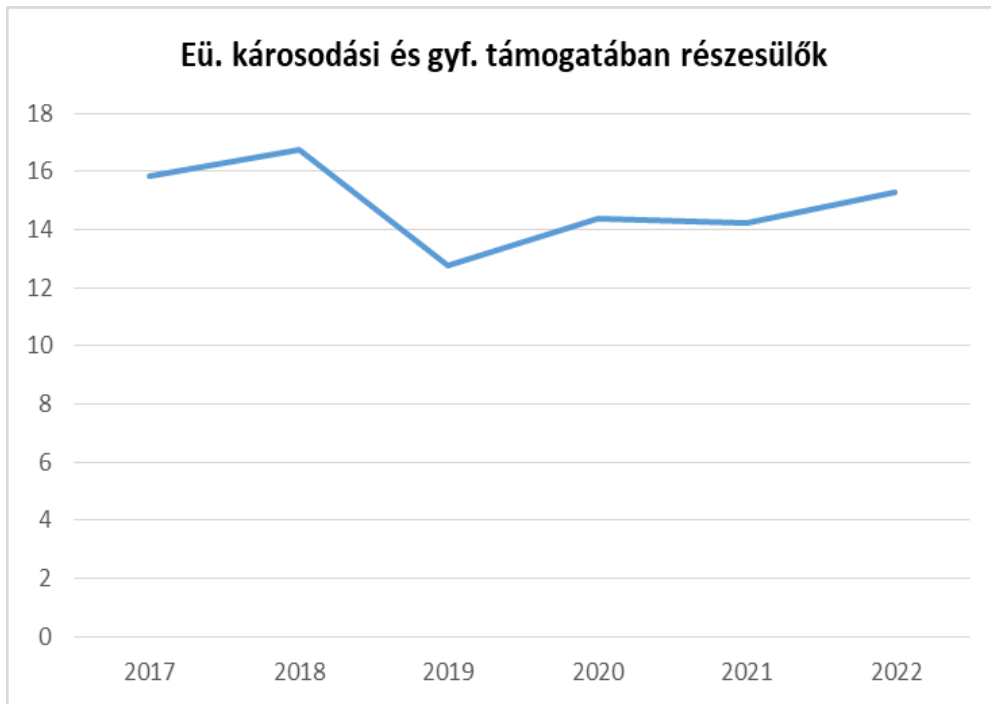

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A fenti táblázat alapján megállapítható, hogy az álláskereső, valamint az aktív korúak ellátásában részesülők száma igen magas.

Az aktív korúak ellátása 2015. március 1-jével átkerült a járási hivatalokhoz.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	16
2018	17
2019	13
2020	14
2021	14
2022	15

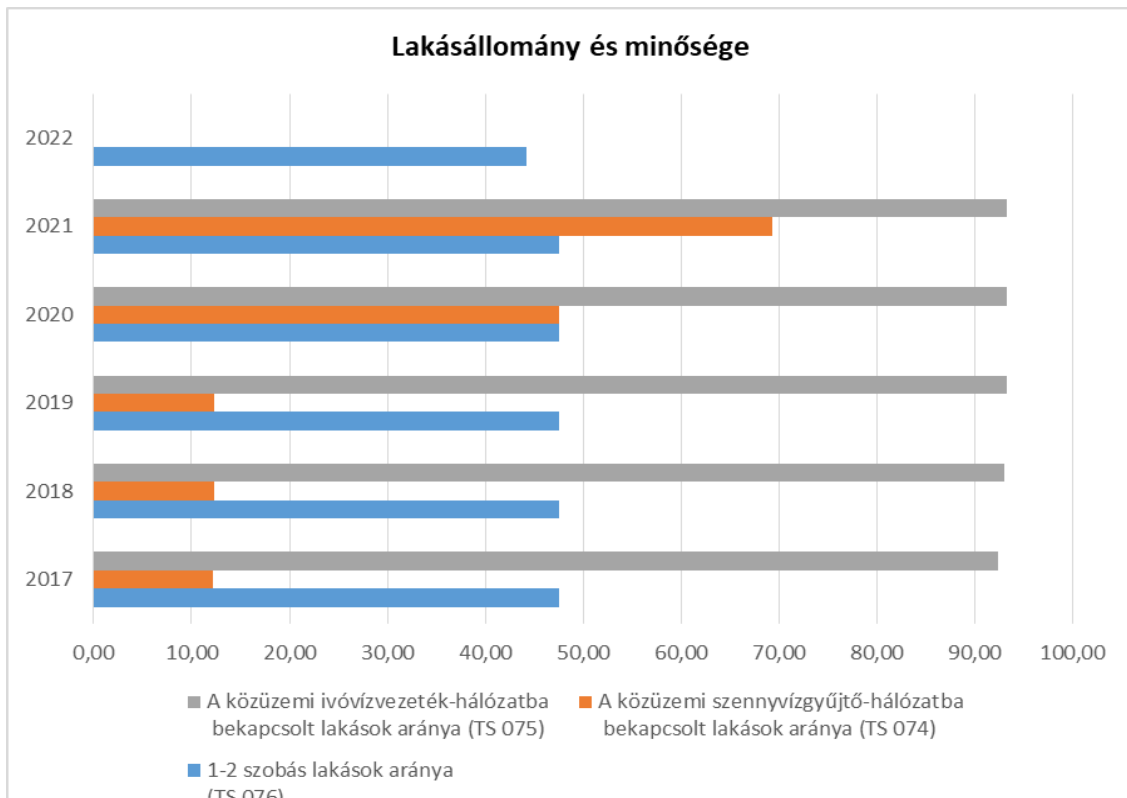
3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	3011	0	0,00	47,59	12,22	92,36
2018	3011	0	0,00	47,59	12,26	93,03
2019	3011	0	0,00	47,59	12,32	93,32
2020	3011	0	0,00	47,59	47,53	93,26
2021	3012	1	0,33	47,58	69,29	93,26
2022	2887	0	0,00	44,23	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Lakóhely és lakhatás

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen az Esélytv. 8. §-ban meghatározott tulajdonságok szerint egyes személyeket közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetéssel sújtani a lakhatást segítő állami vagy önkormányzati támogatások, kedvezmények vagy kamattámogatás nyújtásával kapcsolatosan, vagy hátrányos helyzetbe hozni az állami vagy önkormányzati tulajdonú lakások és építési telkek értékesítése vagy bérbeadása feltételeinek meghatározása során.

A használatbavételi és egyéb építési hatósági engedély kiadásának megtagadása, illetve feltételhez kötése sem közvetlenül, sem közvetve nem alapulhat az Esélytv.-ben meghatározott tulajdonságokon.

A lakáshoz jutási feltételek meghatározása nem irányulhat arra, hogy egyes csoportok valamely településen, illetve településrészen mesterségesen, nem a csoport önkéntes elhatározása alapján elkülönüljenek.

Lakhatás jellemzői

Battonya város lakóövezet jellege szerint családi házas és lakótelepi jellegű. Tanyavilág fogalom már nem használható a külterületek tekintetében, mert a 2001. évi népszámlálás óta a tanyán élők számáról nem áll rendelkezésre naprakész információ. Valószínűsíthető azonban, hogy a belterületre való beköltözés és az ott élő lakosság természetes fogyása miatt ez a szám állandóan csökkent.

A városban a 2015. évi adatok alapján 3097 db lakás volt.

A mélyszegységben, hátrányos helyzetben élők lakókönyezete falusias jellegű, szórványosan vannak komfortos lakásaik.

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat tulajdonában 16 bére adható lakás van, amelyből jelenleg 13 db bérleti jogviszonnyal rendelkező, 3 db pedig üres. A lakások szociális helyzet alapján vagy közérdekből adhatók bére.

b) szociális lakhatás

Sajnos a szociális és egyéb alapon bérebe adható ingatlanok elég rossz állapotúak.

c) Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan

Ilyen ingatlan jelenleg nincs az önkormányzat tulajdonában.

d) lakhatást segítő támogatások

Az önkormányzati törvény az önkormányzatok ellátandó feladatai között rögzíti a lakás (és helyiség) gazdálkodást. A törvény rögzíti az önkormányzatok számára a hajléktalanság megelőzésének, és a területükön hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának kötelezettségét 2013. január 1-jétől. A lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helyiség fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaiak viseléséhez nyújtott hozzájárulás. Battonyán a jegyző a villanyáram-, a víz-, a gázfogyasztás és a szemétszállítás díjához, költségeihez nyújtott lakásfenntartási támogatást.

A lakásfenntartási támogatás alanyi jogon, normatív alapon volt megállapítható.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	3
2018	n.a.	3
2019	n.a.	4
2020	n.a.	1
2021	n.a.	4
2022	n.a.	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

2015. márciustól lakhatást elősegítő rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatást biztosítunk a rászoruló családok részére, mely lényegében megegyezik a korábbi lakásfenntartási támogatással.

e) eladósodottság

A településen is komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknál. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat (víz, gáz, villanyszámla elmaradások), valamint hitelek törlesztésének problémájával is egyre többet találkozunk.

Mindezek enyhítésére, pl. részletfizetés kedvezmények igénylésére szolgál a védendő fogyasztói státusz. Battonyán a lakásfenntartási támogatásra jogosultak, a gyermekvédelmi kezdeményben részesülők és az aktív korúak ellátásban részesülők részesülhetnek a fenti kedvezményben.

f) A minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz való hozzáférés a városban található lakások 90 %-ánál elérhető, a veszélyeztetett lakhatási helyzetek (kevés kivételtől eltekintve) a lakások minőségének, állapotának leromlásából következett be. Az önkormányzat anyagi erejéhez mérten a Városellátó Szervezet szakembereinek bevonásával, építőanyag biztosításával segít az ilyen lakásokban élőkön.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Battonya városban 3 szegregált településrész alakult ki, mely a 2011-es népszámlálás alapján lett nyilvántartásba véve.

A szegregációs mutató (legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül) **értéke az érintett területen 35% feletti és a területen élő népesség száma eléri az 50 főt.**

Mutató megnevezése	Battonya összesen	1. szegregátum (Alkotmány u. - névtelen u. - Gyepsor u. - Géja A. u. - Dugonics u. - Szegfű u. - Kinizsi u. - Géja A. u. - Hársfa u. - Landessmann u. - Újélet u. - Széchenyi tér - Vadvirág u. - Landessmann u. - Köztársaság u. - József A. u. - Dózsa Gy. u. - Pakurár D. u. - Táncsics M. u. - Somogyi B. u. - Kossuth u. - Reggel u. - Alkotmány u.)	2. szegregátum (Vasút u. - József A. u. - Bem u. - Fakertvég u. - belterületi határ - Barátság körút - Aranykalász u. - Barátság körút - Aranykalász u. - Rózsa u. - Somogyi B. u. - Klapka u. - Szalai u. - Hermann G. u. - Előre u. - Fakertvég u. - Jókai u. - Puskin u. - Fakertvég u. - vasút - Árpád u. - Vasút u.)	3. szegregátum (Somogyi B. u. - Klapka u. - Ady E. u. - Hermann G. u.)
Lakónépesség száma	6042	287	333	64
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	15,0	15,0	20,4	15,6
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	60,4	61,7	58,9	67,2
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	24,7	23,3	20,7	17,2
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	26,0	44,1	56,6	44,2
Felsőfokú végzettségük a 25 éves és idősebb népesség arányában	10,7	2,4	3,7	2,1

Lakásállomány (db)	3009	155	151	24
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	27,0	54,2	40,4	20,8
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	51,2	67,2	68,9	48,8
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	18,0	33,9	46,4	34,9
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	44,6	29,0	29,0	47,9
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	51,8	63,6	63,3	50,0
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	6252			
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	37,8	51,7	54,7	56,5
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	61,8	71,1	71,5	51,6
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	20,5	30,1	32,6	25,8
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	9,8	8,4	16,8	12,9
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	22,8	48,8	39,8	20,8
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,1	8,0	12,8	4,2

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 13. § (1) bekezdésében foglaltak alapján „A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közzfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen: egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások; szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások.”

a) egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Egészségügyi ellátás

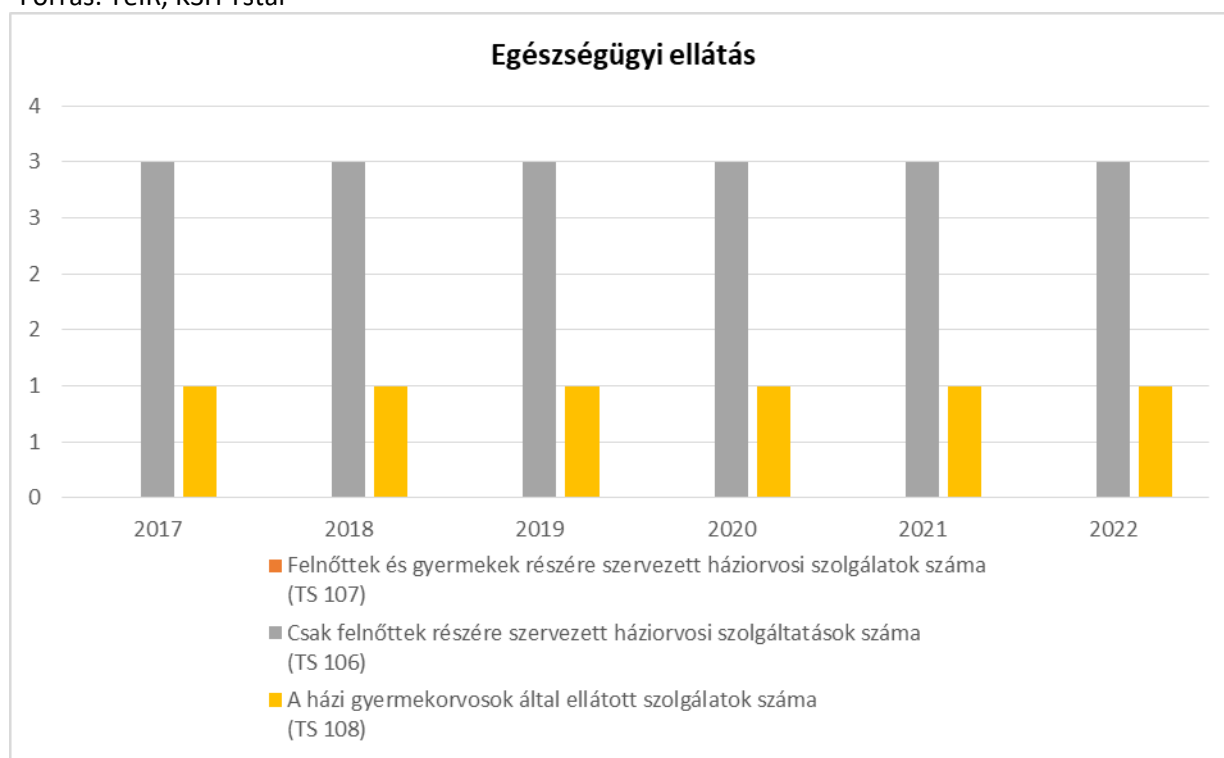
Az egyenlő bánásmód követelményét az egészségügyi ellátással összefüggésben érvényesíteni kell különösen az egészségügyi szolgáltatásnyújtást, ezen belül:

- a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvételt,
- a gyógyító-megelőző ellátást,
- a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használatát,
- az élelmezési és egyéb szükségletek kielégítését.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)

	(TS 107)					
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	3	1	1	141	62,15
2018	0	3	1	1	130	58,55
2019	0	3	1	1	129	38,44
2020	0	3	1	1	123	33,33
2021	0	3	1	1	84	26,11
2022	0	3	1	1	104	25,26

Forrás: TelR, KSH Tstar

Alapellátás

Egészségügy

Az egészségügyi alapellátás keretében Battonyán 3 fő felnőtteket ellátó háziorvos, 1 fő gyermekorvosi körzet, valamint 2 fő fogorvos praktizál. Az alapellátást végző háziorvosok mindannyian vállalkozóként, a fogorvos és a gyermekorvosi körzet közalkalmazottként végzik tevékenységüket. Az iskola- egészségügyi ellátást megbízás alapján látják el egy fő háziorvos és egy fő nyugdíjas orvos.

Az iskola-egészségügyi feladatellátást a gyermekorvos és a védőnők közösen végzik.

A területi ellátásért felelős kórház az Orosházi Kórház.

Két háziorvosi, a gyermekorvosi, és a fogorvosi rendelő az önkormányzat tulajdonában lévő épüleategységben található. Az egészségügyi ellátás az önkormányzati tulajdonú orvosi rendelőben, illetve 1 fő esetében saját rendelőben történik.

A háziorvosi rendelők műszaki színvonala és felszereltsége alapvetően megfelel a törvényi előírásoknak, azonban az épületek egy része felújításra szorul. Szintén fontos műszaki probléma, hogy az egészségügyi intézménynek egy része nem teljes körűen akadálymentesített, továbbá a rendelők eszközfelszereltsége, a kiszolgáló helyiségek a korszerű elvárásoknak nem mindenben felelnek meg, bár jelen pillanatban fennálló hiányosságaik az egészségügyi ellátást napjainkban nem veszélyeztetik. Az ellátást biztosító eszközparkot viszont folyamatosan újítani és fejleszteni szükséges az egyenlő esélyű ellátás biztosításához.

Egészségügyi szakellátás

Békés megyei Képviselő-testület Pándy Kálmán Kórháza állami fenntartású intézmény emelt szintű szakellátást és kórházi ellátást biztosít. Orosháza Városi Kórház fogadja a betegeket, mely a város fenntartásában működik és folyamatosan megújul. Békéscsabán a Réthy Pál Kórház-rendelőintézet, míg Mezőkovácsházán járóbeteg - szakellátás működik. Leggyakrabban ezen egészségügyi intézmények ellátásait veszik igénybe városunk lakói a helyi egészségügyi szolgáltatásokon kívül. Jelenleg kihasználatlan ellátási párhuzamosságok az egészségügyi intézmények vonatkozásában nincsenek és a megyei és regionális szinten egyeztetett jövőbeli fejlesztési koncepciók ki is zárják azok létrejöttét.

Battonyán a statisztikák szerint az átlagosnál magasabb az idősek aránya, és a prognózisok szerint a város népességének további elöregedése várható. Emiatt fokozott az igény az idős, magatehetetlen, és rendkívül elesett emberek egészségügyi ellátására. Ehhez kapcsolódóan problémaként jelentkezhet majd, hogy a városban nincs jelenleg **Hospice-ellátás**.

Mezőhegyes városban viszonylag kis ágyszámmal, Gyulán a Pándy Kálmán Kórház és Orosházán a Városi Kórház területén található Hospice-ellátás.

A jövő továbbgondolásakor felmerül, hogy a jelenleginél jóval nagyobb igény lenne az **otthoni betegápolás egészségügyi támogatására**.

Szociális ellátás

Battonya város lakosai számára is biztosított a kórházak és szakellátást nyújtó rendelők által nyújtott egészségügyi ellátásokhoz való folyamatos hozzáférés.

Egészségfejlesztés

Az idő előtti megbetegedések száma és súlyossága csökkenthető az egyéni- és közösségi magatartás formálásával.

A hatásos egészségfejlesztés, betegségmegelőző és egészségmegtartó programok a jövő építését szolgálják. Csak fokozott egyéni és közösségi felelősségvállalással és közösségi összefogással érhető el, mely nehéz és rendkívül időigényes munka.

Az egészségfejlesztés feladata az esélyegyenlőség területén

Az időskorúak esélyegyenlősége

Battonya öregedő település. A lakosság fizikai és mentális sérülése akadálya bármilyen előrelépésnek. Ezért fontos egy erős szociális védőháló kialakítása, működtetése.

A modern egészségfejlesztés egyik fontos eleme a folyamatosan növekvő számú idős ember életminőségének javítása, magára hagyatottságának enyhítése. A civil egészségfejlesztő programokba való bevonásuk elősegíti reszocializációjukat, erősíti hasznosságtudatukat. Az Egészségügyi és Szociális Ellátó Szervezet több programja ezt szolgálja már több éven át.

A halmozottan hátrányos helyzetű lakossági csoportok – romák, mélyszegénységben élők, idősek, fogyatékokkal élők, – egészségi állapotának javítása az egyik kitűzött cél.

A fent megnevezett csoportok segítése érdekében szervezett programok tartalma, melyek folytatását a jövőben is tervezik, ha a finanszírozhatóságuk megoldott:

- a halmozottan hátrányos helyzetű emberek egészségügyi szűrővizsgálatának szervezése,

- a preventív egészségfejlesztő programok kiterjesztése e társadalmi csoportokra,
- a roma kisebbség beilleszkedésének elősegítésére szervezett programok, melyek révén csökken a lakosság negatív előítélete a hátrányos helyzetű csoportokkal szemben,
- csoportok szervezése, klubok indítása (családi klub, főző sulis, szabadidő klub, egészség klub),
- kortárs csoportok szervezése hátrányos helyzetű, vagy védelembe vett gyermekeknek, fiataloknak,
- munkaerő-piaci képességfejlesztő tréning, rehabilitációs felkészítő tréning, reintegráló tréning,
- a preventív szemlélet széles körű elterjesztése, oktatása, beteg-felvilágosítással, még fiatal és az aktív korban.

Új programok, vagy megújult programok, melyek megszervezése a célkitűzések között szerepel:

- időskori betegségekről felvilágosító/tájékoztató programok, megváltozott életmódra felkészítéssel,
- az ellátottak folyamatos testi és mentális leépülése következtében a nappali ellátás bővítése (fogyatékos és vagy pszichiátria),
- demens személyek nappali ellátása, illetve az idősek nappali ellátásának az engedélyezett ellátotti létszám emelése,
- a nappali ellátás kiépítése bentlakásos intézményi részleggel, ahol az idősek átmenetei vagy tartós jelleggel részesülnének szakellátásban,
- egészségügyi szűrő programok felvilágosítással, egészségfejlesztés a mozgásszervi megbetegedések csökkentéséért,
- a mozgásszervi betegségekkel küzdők számára életminőségük javítására programok,
- a csontritkulás, a következményes törések és a mozgásszervi degeneratív betegségek, számának csökkentését előirányzó megelőző, tájékoztató programok
- kirándulások, ünnepek megszervezése,
- valamennyi ellátottra kiterjedő szociális és egészségügyi felmérés és nyomon követés elkészítése.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére-egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadások csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás. Ez az ellátás 2013. 01. 01-jével átkerült a járási hivatalokhoz.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó (a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. A Ptk. 685. § B) pontját), ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi, A településen az ápolási díjban részesülők száma folyamatosan csökken. Ez az ellátás típus 2013. január 1-jével átkerült a járási hivatalokhoz.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzájárulás

A helyi önkormányzat az egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek terjesztésében, a helyi társadalom egészségtudatos attitűdjének formálásában közvetlenül is vállal szerepet. A hatékony egészségvédelem hangsúlyos eleme az önkormányzat által működtetett közoktatási intézmények nevelési, oktatási programjának.

Többféle szűrőprogram elérhető a településen. Ilyen a méhnyakrák szűrővizsgálat, melyre évente két alkalommal van lehetőség Battonyán. Az Orosházi Kórház egy nőgyógyásza végzi el a

vizsgálatot ezen alkalmak során. Azonban a település egyik védőnője rendelkezik olyan végzettséggel, mellyel hasonló szűréseket végezhet.

Évente egyszer mammográfiai szűrőbusz érkezik a településre, ilyenkor 2-3 nap áll a nők a rendelkezésére, hogy megjelenjenek a vizsgálaton.

Az Egészségügyi és Szociális Ellátó Szervezet évente egy alkalommal egészségnapot szervez minden korosztály számára. Ilyenkor vérnyomás -, vércukormérésre, hallásvizsgálatra, vizeletvizsgálatra, testsúly, testmagasság mérésre van lehetőség.

A Kamasztanyán, valamint a Tanodában drogrevenenciós előadásokat tartanak a fiatalok részére, valamint hetente egyszer szakemberek bevonásával, egészségvédelemmel kapcsolatos előadások zajlanak az Életmód Klubban.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A helyi oktatási és nevelési intézményekben integráltan biztosított a sajátos nevelési igényű és egyéb pszichés funkciózavarral küzdő gyermekek nevelése, oktatása. A gyermek integráltan részt vehet helyben biztosított, megfelelő szakember által irányított köznevelési folyamatban, abban az esetben is, ha tanulásban akadályozott, enyhe értelmi fogyatékos, mozgás- és testi fogyatékos, érzékszervi fogyatékos, megismerő funkciók, vagy a viselkedés fejlődésének súlyos vagy tartós rendellenessége fennáll.

A helyi nevelési, oktatási rendszer kiemelt figyelmet fordít a helyben oktatott enyhe fokban sérült értelmi és más fogyatékos tanulók teljes integrációban történő oktatására. Szakképesítéssel rendelkező munkatárs által elérhető a könnyített és gyógytestnevelés, beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanulók beilleszkedését elősegítő rehabilitációs és fejlesztő célú foglalkozás.

Egyéni fejlesztésekre, rehabilitációra, terápiára van lehetőség a Mezőkovácsházi Pedagógiai Szakszolgálatnál. Az intézményekkel a gyermekek/tanulók vizsgálatát követően igény és szükség szerint a szülők számára nevelési tanácsadást tartanak.

Pedagógiai vizsgálat és terápia, pszichológiai vizsgálat és terápia, rehabilitációs-fejlesztés, logopédiai terápia igénybevételére van lehetőség.

Középsúlyos, súlyos fogyatékoság esetén komplex gyógypedagógiai fejlesztésre, rehabilitációra településünkön nincs még lehetőség, erre legközelebb Békéscsabán, illetve autizmus esetén Gyulán, és Orosházán található megfelelő fejlesztés.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat valamennyi köznevelési intézményben és az ÖNO-ban (Öregek Napközi Otthona) is megszervezi a közétkeztetést, mely megfelel az érintett korosztályra vonatkozó előírásoknak. Az önkormányzat által működtetett Napköziotthonos Konyhán az előállításra került élelmiszer minőségi ellenőrzése folyamatos, megfelelő végzettségű szakemberek bevonásával történik. A közétkeztetésbe felhasznált alapanyagok tekintetében elsősorban a helyi szállítók, helyi östermelők termékeit veszik igénybe.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sportnak, mint tevékenységnek hasznos funkciója van egészségmegőrző, betegségmegelőző, szórakoztató, közösségi együttlétet biztosító, nevelő is egyben. Testi, szellemi egészség a legfőbb érték, amit erősíteni kell.

Az önkormányzat tulajdonában lévő sportlétesítmény, amely egy sportcsarnokból, két füves futballpályából, egy salakos futópályából és egy betonozott kézilabda pályából áll. A sportpálya működtetését a Battonyai Testgyakorlók Köre Sport Egyesület látja el, ezúton biztosítva a lakosság számára a sportlétesítmény használatát. A településnek megyei másodosztályú labdarúgócsapata van, így a sportpályán rendszeres bajnokságok, edzőmérkőzések kerülnek megrendezésre, valamint hét korosztályban utánpótlás nevelés is történik. A sportpálya használatát az önkormányzat a köznevelési intézmények számára ingyenesen biztosítja. Önkormányzati tulajdonban van, de egy

helyi vállalkozó üzemelteti a strandfürdőt négy medencével (gyógymedence, két pancsoló medence és úszómedence). A strandfürdő területén röplabdapálya és strandfoci pálya is található. A strandfürdő fejlesztését (fedetté tétel) követően biztosított lehet az úszásoktatás lehetősége akár téli időszakban is.

Az önkormányzati intézményekben több sportfoglalkozás is helyet kap (Taekwondo, Mazsorett, Aerobik stb.).

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A Városi Önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokat a fenntartásában működő Egészségügyi és Szociális Ellátó Szervezet keretében nyújtja. Az integrált intézményben megtalálható valamennyi kötelezően biztosítandó szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatás.

Szakmai egységek:

A székhelyen és telephelyeken elhelyezkedő valamennyi szakmai egység akadálymentesített, az ellátottak által jól megközelíthető. Az elmúlt évek pályázati lehetőségeit kihasználva az épületek jelentős része a jogszabályi előírásoknak megfelelően teljes körűen akadálymentesítésre, felújításra került.

Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Gondozási Központ, Szenvedélybetegek Közösségi Ellátása és Biztos Kezdet Gyerekház működik.

Az Öregek Napközi Otthona a telephelyén a személyes gondoskodást nyújtó szociális alapellátások közül három szolgáltatást: nappali ellátást, házi segítségnyújtást, étkeztetést nyújt.

g) drogprevenációs szolgáltatások

Városi programok keretében (drogtató játékos formában, drogtörténeti előadásokon, régebben iskolai programok keretében, ma már egészség nap keretein belül.

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Településünkön nincs adat arra vonatkozóan, hogy bárki hátrányos megkülönböztetésben részesült volna.

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

A városban az előző évek (2021-2022.) folyamán többször és többfajta adomány osztására és adomány gyűjtésére történt. (pl.:használsruha, kertészeti növények, kisállatok, gyümölcsfa, gabona)

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.

2020	n.a.
2021	17930
2022	79890

Forrás: Önkormányzati adat

A 2021-es évben november hónaptól kezdve indult a népkonyhai szolgáltatás, ami 2022.12.31. napján fejeződött be.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közelet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A városban a közösségi élet színterei sokrétűek, az intézményesített közösségek, a lakóközösségek, intézmények, a templomok, a civil szervezetek is megtalálhatók.

Rendezvényeik minden korosztály számára gazdag programokat nyújtanak, lehetőséget a szabadidő kulturált eltöltésére. Az önkormányzati intézmények mellett a civil szervezetek, egyházak is szerepet vállalnak a város kulturális életében. Településünkön 24 civil szervezet működik, melyek kulturális, szociális, sport, egészségügyi és egyéb szabadidős tevékenységi területet fognak össze. Az önkormányzat és a civil szervezetek között az együttműködés jónak mondható. A civil szervezetek feladatok vállalásával, véleményezéssel segítik az önkormányzat munkáját, az önkormányzat pedig lehetőségéhez mérten, anyagi támogatást biztosít számukra feladataik ellátásához, működésükhöz.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
n.a.	igen	2 063	7

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Civil szervezetek

Battonyai Civil Szervezetek	Telephely
“Összefogás a Magyarországi Románokért” Egyesület	5830 Battonya, Haladás utca 21-25.
A Battonyai Szerb Általános Iskoláért és Óvodáért Alapítvány	5830 Battonya, Hunyadi utca 54.
A Zene Mindenkié Alapítvány	5830 Battonya, Fő utca 103.
Barátság Sportegyesület	5830 Battonya, Hermann G. utca 41.
Battonya Város Egészségéért Alapítvány	5830 Battonya, Bajcsy Zs. utca 72.

Battonya Város Könyvtáráért Alapítvány	5830 Battonya, Fő utca 72/a.
Battonyai Állatmentők Alapítványa	5830 Battonya, Hunyadi utca 23.
Battonyai Általános Iskolás Gyermekekért Alapítvány	5830 Battonya, Hősök tere 11/a.
Battonyai Dózsa Vadásztársaság	5830 Battonya, Tanya I/X. Hrsz. 0683/6.
Battonyai Polgárőr Egyesület	5830 Battonya, Fő utca 58.
Battonyai Románok Nemzetiségi Egyesülete	5830 Battonya, Hunyadi u. 40.
Battonyai Sakk Egyesület	5830 Battonya, Fő u. 62-64.
Battonyai Szerb Kulturális és Hagyományőrző Közhasznú Egyesület	5830 Battonya, Hunyadi János utca 58.
Battonyai Testgyakorlók Köre	5830 Battonya, Fő utca 62-64.
Colosseum Gym Battonya Sportegyesület	5830 Battonya, Puskin utca 75.
Deli Bothúzó Sport és Kulturális Egyesület	5830 Battonya, Táncsics Mihály utca 48.
Fantázia Sport és Kultúra Egyesület	5830 Battonya, Puskin utca 39.
Fodor Manó Helytörténeti Egyesület	5830 Battonya, Fő utca 72/A.
Zöld – Rózsa Óvoda Közalapítvány	5830 Battonya, Fő u. 32.
Gödrösöki Sporthorgász Egyesület	5830 Battonya, Somogyi B. utca 50.
Icon Motoros Egyesület	5830 Battonya, Táncsics utca 16.
Klivényi Lajos Katolikus Közösségi Házért Egyesület	5830 Battonya, Hősök tere 5.
Lucian Magdu Alapítvány	5830 Battonya, Fő utca 121.
Mikes Kelemen Középiskoláért Egyesület	5830 Battonya, Fő utca 72.
Nádasdi Kamilla Nagycsaládosokért, Hátrányos Helyzetű Nagycsaládosokért Alapítvány	5830 Battonya, Puskin 123
Petőfi Sándor Horgász Egyesület	5830 Battonya, Haladás utca 21-25.
Számíthatsz Ránk! Egyesület	5830 Battonya, Hősök tere 8.
Szivárvány Néptánc és Hagyományőrző Egyesület	5830 Battonya, Bajcsy-Zsilinszky utca 46/A.

Új Alapokon Békés Megyéért, Battonyáért Egyesület	5830 Battonya, Dózsa u. 25/A
Városi Önkéntes Tűzoltó Egyesület /Battonya/	5830 Battonya, Fő utca 91.
Városi Szabadidősport Klub	5830 Battonya, Fő u. 62-64.
Topánka Táncház Mozgalom	5830 Battonya, Aradi út 5.
Battonyai Gazdakör Egyesület	0607/3. hrsz.
Herbaworld Egyesület	Puskin u. 85.
Battonyai Idősekért Alapítvány	Puskin u. 56.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen nem fordul elő etnikai konfliktus, a lakók zavartalanul élnek a településen.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Battonya lakóinak csak egy részére jellemző az adományozás a mindennapokban.

A városban leginkább a civil szervezetek végeznek adománygyűjtő akciókat és szervezik meg a rászorulóknak részére a kiosztást

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei;

A településen élő összes nemzetiség számára biztosítva van a lehetőség kulturális rendezvények megszervezésére, melyeknek legtöbbször a művelődési ház ad otthont. Már hagyománnyá vált az évente kétszer megrendezésre kerülő szerb bál, a több évtizedes tradíciónak örvendő nyári szerb tánc tábor. A településen a román nemzetiség is képviselteti magát évenkénti román bállal, gasztronómiai és egyéb rendezvényekkel. Roma Nemzetiségi Önkormányzat is több alkalommal rendez eseményeket a közössége számára.

e) helyi lakossági önszerveződések (civil szervezetek által működtetett egyéb tevékenységekkel foglalkozó szakkörök, csoportok) pl. néptánc csoport, kézműves szakkörök, sport klubok) (lásd fent)

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal.

Településünkön a 2015. évben a Roma Nemzetiségi Önkormányzat megszüntetésre került. Azonban a 2019-es választást követően ismét megalakult a roma nemzetiségi önkormányzat, amely jelenleg is működik.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a tartós munkanélküli mélyszegénységben élők és romák száma és	Munka világába történő visszavezetés, mélyszegénységben élő és roma munkavállalók

aránya	számának növelése a közfoglalkoztatásban
Romák és mélyszegénységben élők alacsony iskolai végzettsége	Igény szerinti szakképzés

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A település a 15-17 éves korosztályban alacsony számot jelez, viszont magas a 18-59 év közötti korosztály létszáma. A 60 év felettiiek száma a lakosság nagy százalékát teszik ki. A számadatokból megállapítható, hogy a korösszetétel tekintetében a gyermekkorú lakosság egyre csökken, ezzel szemben a 60 év feletti lakosok létszáma magas. A település lakossága fokozatosan öregszik, ami a jövedelemtermelő és jövedelemfogyasztó népcsoportok száma közötti különbség további szélesedését vetíti előre.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	2 955	3 050	6005	49,21%	50,79%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			151	2,51%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	425	406	831	7,08%	6,76%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	82	90	172	1,37%	1,50%

Forrás: TelR, KSH Tstar

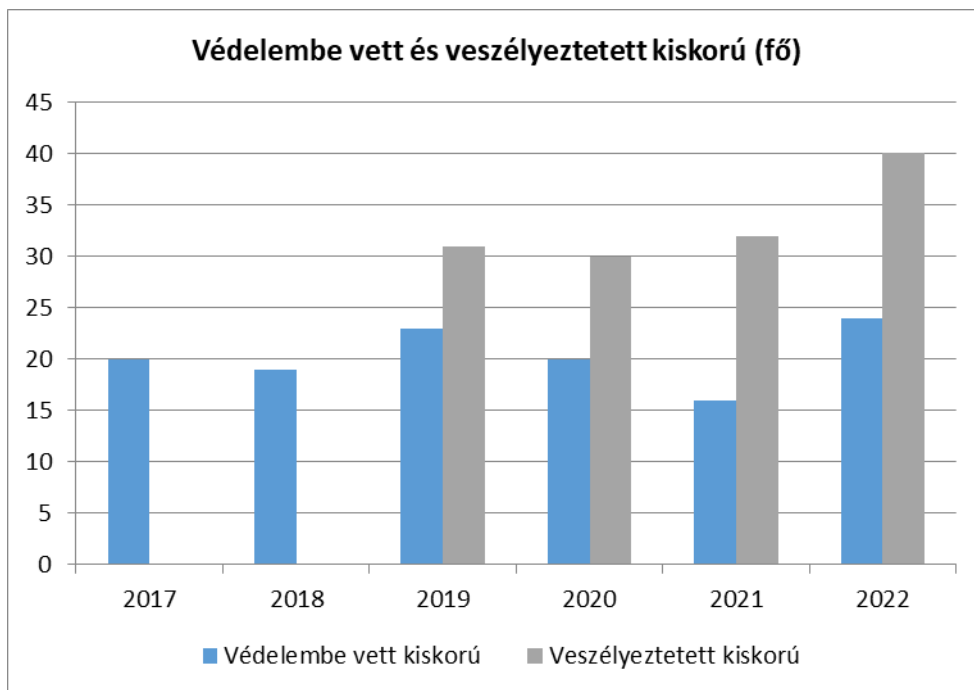
a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A veszélyeztetett és védelembe vett gyermekek száma, mint azt a táblázat is jól mutatja, évről-évre emelkedik. Ennek fő oka az iskolakerülés, alkohol-, illetve drogfogyasztás.

Fogyatékossgal élő, tartósan beteg gyermekek számára vonatkozóan nem áll rendelkezésre adat, csak a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesültek esetében.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	20	n.a.
2018	19	n.a.
2019	23	31
2020	20	30
2021	16	32
2022	24	40

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a járási hivatal tartja nyilván. A járási hivatal védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy a törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételel a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A járási hivatal – a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével – védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatalok, vagy a nyomozóhatóság nyomozást megtagadó

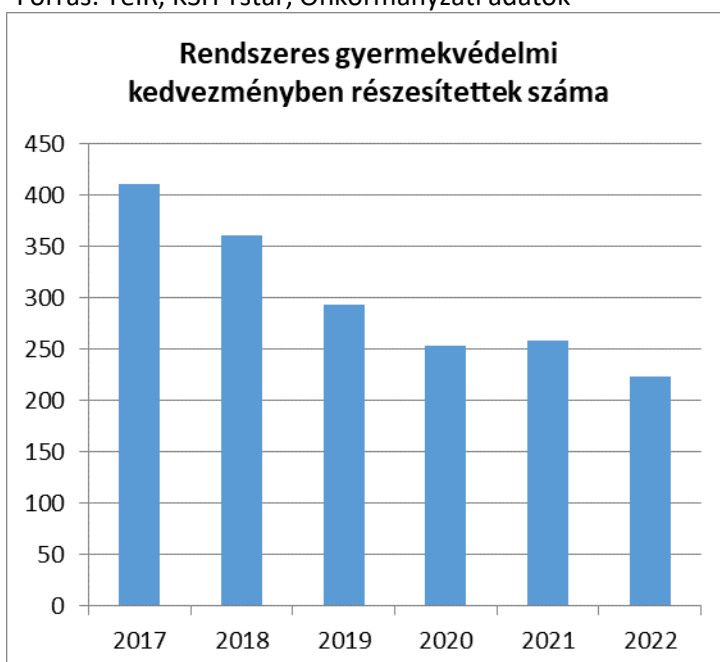
határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádlott fiatakorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olya – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekvédelemben érintett szakemberek gyakran eltérően értelmezik a veszélyeztetettség fogalmát és a mértékét is, ezért a helyzetelemzés szöveges részében javasolt mindezt részletesebben elemezni.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A népesség fogyásától és a gyermekek számának csökkenésétől függetlenül évről évre ugyanannyi a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma. Sajnos ez is azt jelenti, hogy egyre több családban csökken az egy főre jutó havi jövedelem, így egyre több család jövedelme esik alá a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításához szükséges jövedelem határ alá.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	411
2018	362
2019	293
2020	253
2021	259
2022	224

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formái:

- a) intézményi szünidei gyermekétkeztetés
- b) pénzbeli támogatás
- c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

2014. január 1.-je óta a gyermekvédelmi törvényből hatályon kívül került a rendkívüli gyermekvédelmi kedvezmény, az önkormányzat rendkívüli települési támogatás címen nyújthat anyagi támogatást a gyermeket nevelő, rászoruló családok részére.

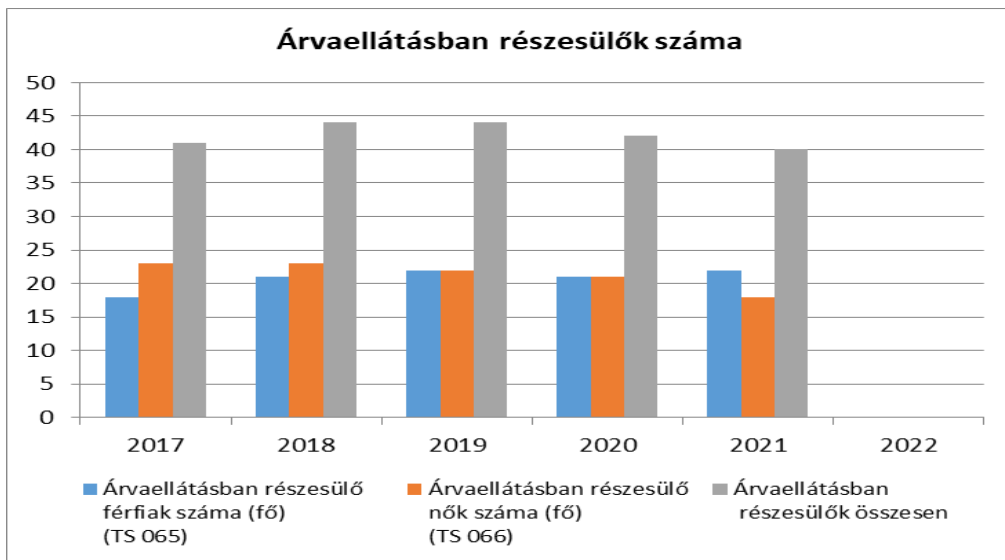
c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

2015. szeptember hó 1. napjától az óvodáztatási támogatás megszüntetésre került. Az önkormányzat a települési támogatásról, valamint a szociális szolgáltatásokról és az intézményi térítési díjakról szóló 4/2015. (II.26.) önkormányzati rendelettel jogosult azokat a gyermekeket alkalmanként rendkívüli támogatásban részesíteni, akiknek eltartásáról családja más módon nem tud gondoskodni, illetve alkalmanként jelentkező többletkiadások - különösen az átmeneti és a tartós nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásának elősegítése, a gyermeknevelésbe vételének megszűnését követő gyámhivatali visszahelyezés, betegség vagy iskoláztatás miatt anyagi segítségre szorulnak.

Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások célja, hogy megelőzze, illetve csökkentse a településen élő gyermeket nevelő családok anyagi típusú veszélyeztetettségét.

4.1.3. számú táblázat - Árvaellátás			
Év	Árvaellátásban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaellátásban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaellátásban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	18	23	41
2018	21	23	44
2019	22	22	44
2020	21	21	42
2021	22	18	40
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A szülő (törvényes képviselő) eltérően nem rendelkezik, a fenntartó az óvodában és az iskolában a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, illetve az iskolai tanítási napokon biztosítja a déli meleg főétkezést és két további étkezést. Iskolai étkeztetésben részesülhet az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is.

A közétkeztetést biztosító intézményeink mindegyike az életkornak megfelelő étrendet nyújtja, azonban az utóbbi években megnőtt az étkezéssel kapcsolatos „betegségek” száma (liszt-, tejcukor érzékenység), amely speciális étrendet igényel. Ez jelenleg vidékről, Orosházáról történő szállítással megoldott a városi közétkeztetésben.

Battonya településen a gyermekétkeztetést az önkormányzat által fenntartott, a városellátó szervezet keretében működő napközi otthonos konyha biztosítja.

2016. 01.01-től a gyermekétkeztetés szabályai módosultak; bevezetésre került az intézményi gyermekétkeztetés - mely nyújtható ingyenesen illetve kedvezményesen - valamint a szünidei gyermekétkeztetés. A szünidei gyermekétkeztetés keretén belül a települési önkormányzat a déli meleg főétkeztetést a hátrányos helyzetű gyermekek és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére ingyenesen biztosítja, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára pedig ingyenesen biztosíthatja. Ez utóbbi az önkormányzat költségvetésének a függvényében alakul.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Ingyenes nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	123	51	428	n.a.	10
2022	n.a.	106	61	419	n.a.	14

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatok

- e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete; Településünkön előfordul, hogy magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek szüleikkel itt élnek, azonban számukról pontos adatokkal nem rendelkezünk.
- f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői. Az önkormányzatnak nincs tudomása állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű gyerekekről.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete és esélyegyenlősége nem vizsgálható elkülönítve az ugyanezen a területeken élő családok helyzetétől. A gyermekszegénység, illetve a gyermekek esélyegyenlősége (vagy annak hiánya) egyaránt többdimenziós jelenségek, és ezen dimenziók halmozódása hatványozottan veszélyezteti az érintett gyermekek pszichoszociális fejlődését. A következőkben nagy vonalakban áttekintjük ezeket a dimenziókat Gyerekesélyek Magyarországon- a „Legyen jobb a gyermekeknek!” nemzeti stratégia értékelő bizottságának 2010. évi jelentése alapján, és általánosságban teszünk megállapításokat a szegregátumokban élő gyermekek és családok élethelyzetéről, hozzáfűzve azt, hogy a lenti megjegyzések természetesen nagyrészt igazak battonyai vonatkozásban is.

A gyermekszegénység kialakulásának egyik legfontosabb oka a munkajövedelem hiánya, 2009-ben a gyermekes háztartások legszegényebb ötödébe tartozó háztartások több mint 70%-ában senkinek sem volt rendszeres munkája a felnőtt családtagok közül. Sajnos a közfoglalkoztatási rendszer sem javított látványosan a helyzeten, hiszen csak szezonálisan és részmunkaidőben foglalkoztatta a munkanélkülieket, jórészt olyan tevékenységekben, amelyek nem segítették munkaszocializációjukat, és megnehezítették integrációjukat az elsődleges munkaerő-piaci szektorba. A szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek életkörülményeit természetesen nagy mértékben befolyásolják a családok jövedelemstruktúrájának jellemzői is. Miközben a transzferjövedelmek reálértéke és a támogatottak köre fokozatosan csökken, a gyermekes családok jövedelemstruktúrájában egyre nagyobb hányadot tesz ki ez a forrás, amit elsősorban az elérhető munkalehetőségek szűkülése magyaráz.

A segélyezett családok aránya – természetes módon – ott magasabb, ahol alacsony a háztartás jövedelme, ahol kevesebb a foglalkoztatott felnőtt és ahol több gyermeket nevelnek, és ezek a jellemzők tipikusan tekinthetők a szegregátumokban élő gyermekek vonatkozásában.

Ugyancsak széles körű problémát jelent a tárgyalt gyermekek és családjaik körében az eladósodás. Ha megvizsgáljuk, milyen okok vezetnek a gyermekes családok eladósodásához, akkor természetesen az első helyen az alacsony jövedelem szerepel – kevés bevételből lehetetlen magas törlesztő részleteket és rezsiköltségeket fizetni.

Magyarországon a háztartások havi jövedelmének az európai uniós átlagnál magasabb arányát teszik ki a rezsiköltségek, amin a 2013. évi csökkentések módosítottak ugyan, mégsem tudták teljesen korrigálni a jelzett aránytalanságot. A szegényebb családokban ugyan alacsonyabbak az ilyen, rezszi és lakásfenntartási jellegű kiadások, de ez a háztartás jövedelmének nagyobb hányadát emészti fel. Az emelkedő lakásfenntartási költségekre az alacsony jövedelmű, a sokgyermekes vagy a roma háztartások a fogyasztás nagymértékű visszaszorításával reagálnak. Ez a stratégia a spórolás mellett jelentheti a szükségletek csökkentését, a háztartás vezetésének racionalizálását, a számlák kifizetésének halogatását, esetleg illegális megoldások választását is.

A gyerekek szükségleteinek kielégítettségét, vagyis életminőségüket alapvetően a család anyagi helyzete határozza meg. A jövedelmi szegénység minden kutatás és adatforrás szerint jóval nagyobb arányú az egyszülős, valamint a három- és többgyerekes családok körében, mint más társadalmi-demográfiai csoportokban. Azokban a háztartásokban, ahol van foglalkoztatott, a gyerekek szükségletei átlag feletti szinten és közel azonos mértékben biztosítottak. Ott viszont, ahol nincs kereső családtag, minden szükségletcsoportban az átlagnál jóval rosszabb a helyzet. Azok a gyerekek, akik olyan családban élnek, ahol a háztartásfő nyolc osztályos végzettségű, minden szükségletcsoport terén jelentős hátrányban vannak.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szól beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okait figyelve arra, hogy egy-egy gyermek több szempontból is érintett lehet, tehát a veszélyeztetettség tényezők halmozottan jelentkezhetnek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó:

Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felet foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésbeli és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérré is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapijában: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhet' a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek fele, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségeik miatt rendszeresen gyógyszert fogyasztó kisgyermekkel.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

Battonyán jelenleg 3 védőnői álláshely és 1 iskolai védőnői státusz van. Az iskolai védőnő az általános iskola és a középiskola tanulóinak ellátásáról gondoskodik.

A védőnői szolgálat megszervezi és lebonyolítja a lakosságot érintő nőgyógyászati (méhnyak-rák) szűrést évi 2-3 alkalommal.

További fontos feladata:

- a lakosság figyelmének felhívása a szűréseken való megjelenésre, azok fontosságára,
- az egészséggel, egészséges életmóddal és a szakmai munkával összefüggő napok, rendezvények megszervezése, megtartása
- a babát-mamát érintő foglalkozások, masszázások, tanfolyamok szervezése, lebonyolítása,
- jeles napokhoz igazodva egészséges életmódra nevelő, egészséges életmódot preferáló rendezvények megszervezése,
- óvodák-iskolák gyermekeinek az egészséggel, egészséges életmóddal kapcsolatos előadások tartása.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	n.a.
2018	3	n.a.	n.a.
2019	3	n.a.	n.a.
2020	3	n.a.	n.a.
2021	4	n.a.	n.a.
2022	4	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

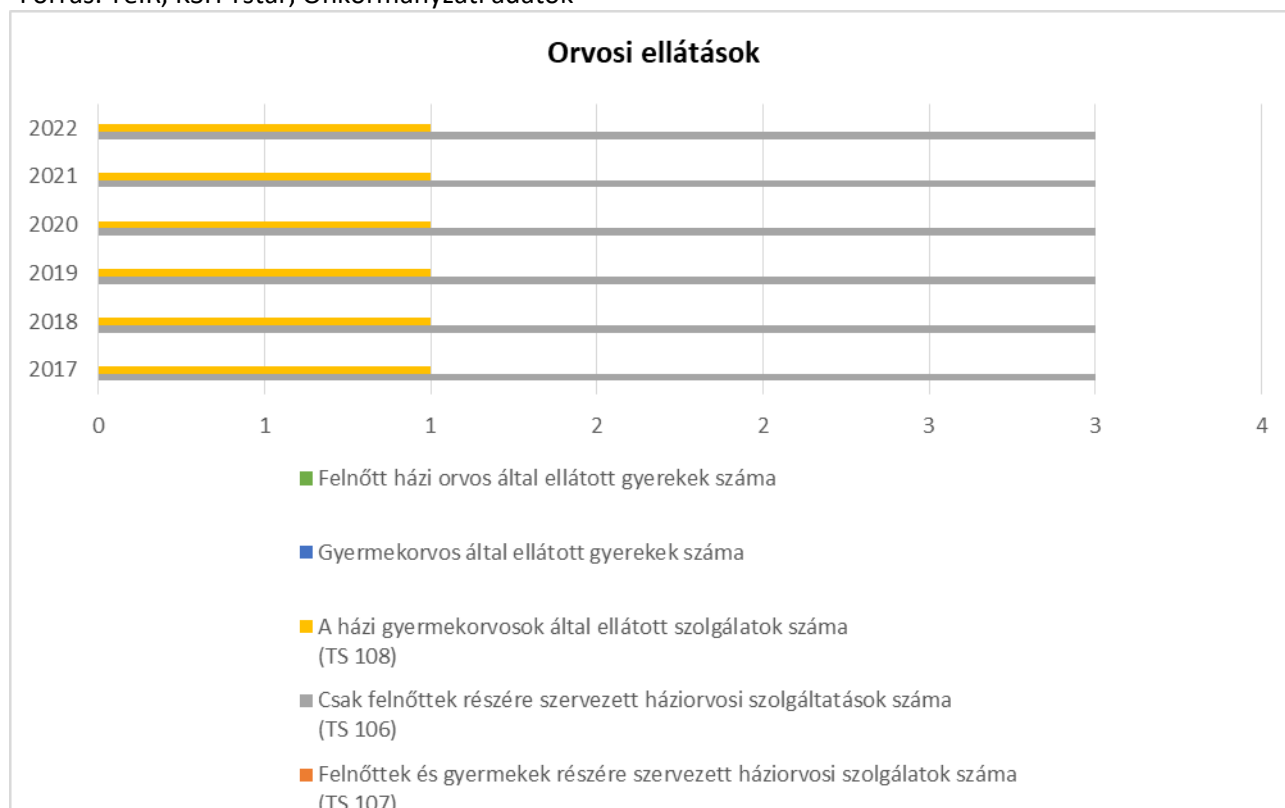
b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Településünkön egy gyermekorvosi körzet van, a szolgálat álláshelye nincs betöltve, folyamatos helyettesítéssel megoldott. Orosházáról jár településünkre a csecsemő- és gyermekgyógyász szakorvos, aki 0-18 éves korú gyermekek egészségügyi alapellátását biztosítja.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett házi orvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	0	3	1	n.a.	n.a.
2018	0	3	1	n.a.	n.a.

2019	0	3	1	n.a.	n.a.
2020	0	3	1	n.a.	n.a.
2021	0	3	1	n.a.	n.a.
2022	0	3	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0-7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A kisgyermekkorú nevelés helyzetének elemzése során problémákat okoz, hogy nincs pontos helyi nyilvántartás az 5 éven aluli óvodáskorú gyermekek korai fejlesztéséről, rehabilitációról. Az óvodai ellátásban, tagóvodákban történő fejlesztést, szakképzett óvónők végzik. Battonya Város Önkormányzata a kötelező feladat-ellátási körébe tartozó, személyes gondoskodás keretében nyújtott gyermekjóléti alapellátásokat az Egészségügyi és Szociális Ellátó Szervezeten keresztül biztosítja. A szolgáltatás valamennyi tevékenysége - a gyermekvédelmi törvény szellemiségére és szabályozására építkezve - a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányul. A veszélyeztetettség a gyermekvédelmi törvény szerint „olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult - állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza”.

A veszélyeztetettség már kora gyermekkorban megjelenik. A jelzőrendszer működésének köszönhetően ezek hamar kiszűrésre kerülnek városunkban.

d) gyermekjóléti, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások;

A Család és Gyermekjóléti Szolgálat feladatának ellátása érdekében veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszert működtet, illetve koordinál, mely lehetővé teszi a gyermekeket általában érintő veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztetettségének időben történő felismerését. A jelzőrendszer tagjai különösen a védőnők, gyermekorvosok, köznevelési intézmények, rendőrség, ügyészség, bíróság, pártfogó felügyelői szolgálat, társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok.

A gyermekvédelmi rendszer tagjainak észlelése miatt a veszélyeztetett gyermek a rendszer együttműködése révén sikeresebbé válik, a testi-lelki szenvedés, illetve nehéz élethelyzetek átélése, a veszélyhelyzet megszüntetése vagy csökkentése után gyorsabban vissza tudja nyerni eredeti, jó állapotát.

A helyi gyermekvédelmi rendszerben jelentős szerepet tölt be a 2010. január 12. napja óta működő, a Gyvt.38/A §-a értelmében a gyermekjóléti alapellátás körébe sorolt *Biztos Kezdet Gyerekház* (a továbbiakban Gyerekház).

A Gyerekház célja a szociokulturális hátrányokkal küzdő, elsősorban a hátrányos helyzetű, vagy halmozottan hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek egészséges fejlődésének biztosítását támogató, fejlődési lemaradását kompenzáló, a szülői kompetenciákat erősítő, a szülő és különösen az óvodáskort még el nem ért gyermek számára együttesen biztosított társadalmi felzárkózást segítő prevenciós szolgáltatás biztosítása.

A Gyerekház a gyermek és a család sikeres társadalmi integrációja érdekében együttműködik különösen a gyermekjóléti szolgálattal, a védőnői szolgálattal, az óvodával, egyéb gyermekintézményekkel, valamint szükség esetén a jelzőrendszer egyéb tagjaival.

A Gyerekház szolgáltatásai település valamennyi 0-3 éves gyermek és szülője számára térítésmentesen igénybe vehetők.

2022. évben a 0-3 éves gyermekek száma településünkön 113. fő. A Gyerekházat rendszeresen látogató gyerek száma 25 fő. A Gyerekház szolgáltatásait havi átlagban átlagosan 10 gyermek veszi igénybe, mellyel teljesülnek az előírt indikátorok.

A gyermekekre irányuló szolgáltatások különösen:

- mini mozi,
- mese kuckó,
- kreatív klub
- fürge talpak
- „ringató kör”
- mozgásfejlődés kontrolálása, korrigálása
- gyermek fejlődésének figyelmekkel kísérése,
- szűrővizsgálatok szervezése
- szülő-gyermek játszócsoport.

A szülők számára rendszeresen főzőtanfolyam, agyagozó tanfolyam, higiéniai előadások, babamasszázs kerül megszervezésre. Ezen túlmenően rendszeres a gyermeknevelési tanácsadás pszichológus közreműködésével, életvezetési tanácsadás, védőnőkkel való egyéni vagy csoportos beszélgetés, ismeretterjesztő anyagok szülők részére történő közvetítése, Délutánonként a szülők részére gyakran átmozgató torna kerül megszervezésre. A Gyerekház dolgozói a szülőkkel közösen konyhakeret működtetnek. Az utóbbi években a gyerekház felügyelt és nem felügyelt kapcsolattartás helyszíne is volt.

Battonya településen 2015.02.01-jétől működik a Tanoda, mely a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatását, továbbtanulási esélyeinek a növelését segíti elő. Segítséget nyújt a házi feladatok elkészítésében, valamint korrepetálást tart nyelvi, informatikai, matematikai, anyanyelvi készségek

fejlődése, erősítése érdekében. A Tanoda lehetőséget nyújt a szociális kompetenciák fejlesztésére, valamint a helyes kommunikáció és konfliktuskezelés elsajátítására. A szakemberek szexuális felvilágosítást is tartanak a fiatalok részére.

e) *gyermek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;*

A településünkön több általános iskola és óvoda működik

f) *krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások*

A krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások településünkön korlátozottak.

A gyermeket nevelő családoknál a kialakult krízis helyzetet - ami főként anyagi helyzet miatt van - igyekszik az önkormányzat anyagi helyzetéhez mérten megoldani. A gazdasági válság, a munkanélküliség magával hozza, hogy egyre több család kerül még nehezebb anyagi helyzetbe, fokozatosan nő azok száma, akik segítségre szorulnak. Ezeket a krízishelyzeteket azonban csak átmenetileg tudjuk orvosolni, véglegesen megoldani a rendelkezésre álló forrásokból nem lehet.

g) *egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés*

Jellemzően a városban működő gyermekkel foglalkozó intézmények, szervezetek biztosítják a gyermekek számára egész évben a programokat.

Az általános iskola, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat is szervez nyári táborokat, melyeket főként a halmozott hátrányokkal küzdő gyermekek vehetnek igénybe.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat a HEP célcsoportja számára szervezi meg a kamasz tanyát, a kreatív foglalkozásait, főző tanfolyamait, ahol felzárkózást, az esélyegyenlőség javítását helyezik előtérbe.

h) *gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei), ingyenes tankönyv*

Az oktatási intézmények a tanév során, közétkeztetés keretén belül biztosítják a gyermekétkeztetést.

Sajnálatos módon egyre több a szűkös anyagi körülmények között élő gyermekek száma, akik számára nem természetes, hogy naponta egyszer meleg ételt kapnak az Iskolai szünet időszakában. Battonya Város Önkormányzata az elmúlt években minden alkalommal élt az illetékes minisztérium által kiírt pályázati lehetőséggel, így minden évben 250-300 gyermek juthatott napi egyszeri ételhez 54 napon keresztül a nyári szünet időszakában a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat közreműködésével. Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az a tanuló, aki tartósan beteg, testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, három vagy többgyermekes családban él, valamint az a nagykorú és saját jogán iskoláztatási támogatásra jogosult tanuló, aki pszichés fejlődés zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatban tartósan és súlyosan akadályozott.

i) *hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei*

A hátrányos megkülönböztetés nem történt, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt eljárásra nem került sor, jelzéssel nem éltek.

j) *pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül*

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szervezi meg évek óta az év közbeni, illetve a karácsonyi adománygyűjtést,- és osztást, eljuttatva a lakosság által felajánlott játékokat, édességeket és ruhaneműket az arra rászoruló gyermekeknek.

k) *eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;*

Településünk oktatási, nevelési intézményeiben rendkívül fontos az elfogadás, mind a pedagógusok, mind a növendékek számára etnikumtól, társadalmi helyzetétől függetlenül. A városi programok mindenki számára elérhetők, a szervezők mindig örömmel látnak minden kedves érdeklődőt, rendezvényekre kilátogatót. Célunk a differenciáltság és a megkülönböztetés, kiközösítés megszüntetése.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

Battonya Város Önkormányzatának több intézménye részt vesz a hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatásában, felnőttek segítségével. Kialakult egy szociális háló a településen, amely által igyekszünk minél nagyobb esélyegyenlőséget biztosítani a városunkban élők számára.

Az óvodákban, iskolákban dolgozó óvodapedagógusok és tanárok az elmúlt időszakban több olyan képzésen vettek részt, amelyek jelentősen segítették a mindennapi munkavégzésüket.

- Integrációs ismeretek a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai, iskolai együttnevelésének elősegítésére,
- A kompetencia alapú oktatási programcsomagok alkalmazása,
- Fejlesztőpedagógia,

A városi könyvtár több projektjében is kiemelt célcsoportként szerepelnek a hátrányos helyzetű óvodás és iskoláskorú gyermekek.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

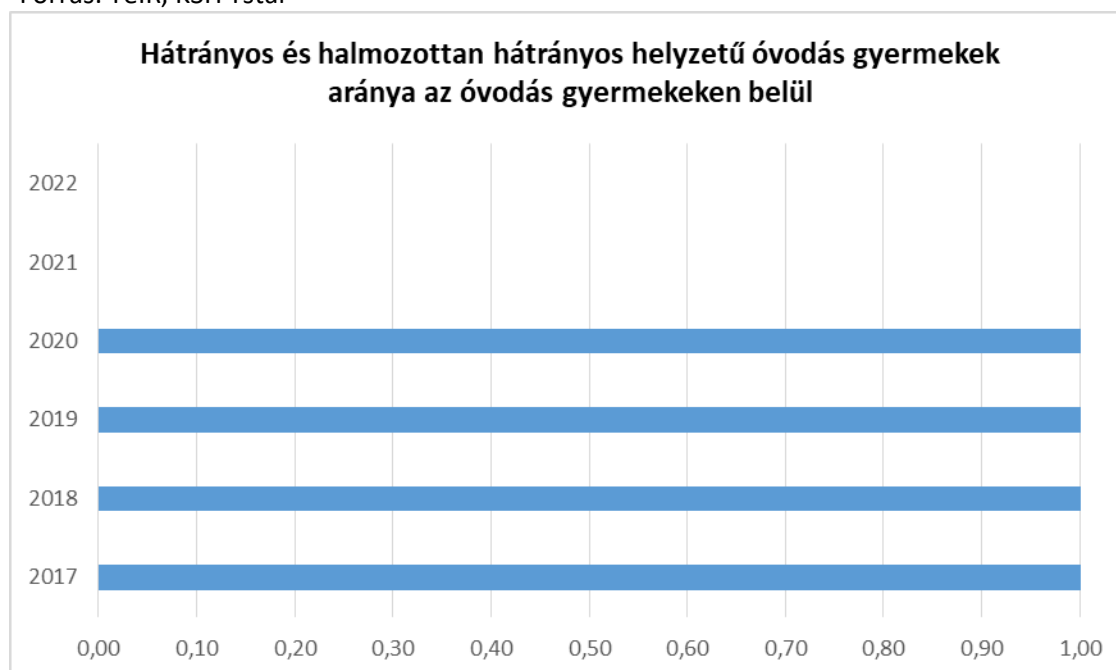
A battonyai gyermekek és tanulók SNI, BTM egyéni hátrányainak csökkentése érdekében a gyermekek fejlesztésének tervezése, megvalósítása, értékelése külön egységet képez. Az SNI, BTM gyermekek fejlesztéséhez speciális szakemberek segítségét vesszük igénybe. (logopédus, gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus, stb.)

Az óvodai nevelési feladatokat településünkön három óvoda látja el. Az óvoda a gyermek három éves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételtől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden a településen lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	191	23	12,04
2018	184	15	8,15
2019	195	6	3,08

2020	176	2	1,14
2021	168	0	0,00
2022	n.a.	n.a.	n.a.

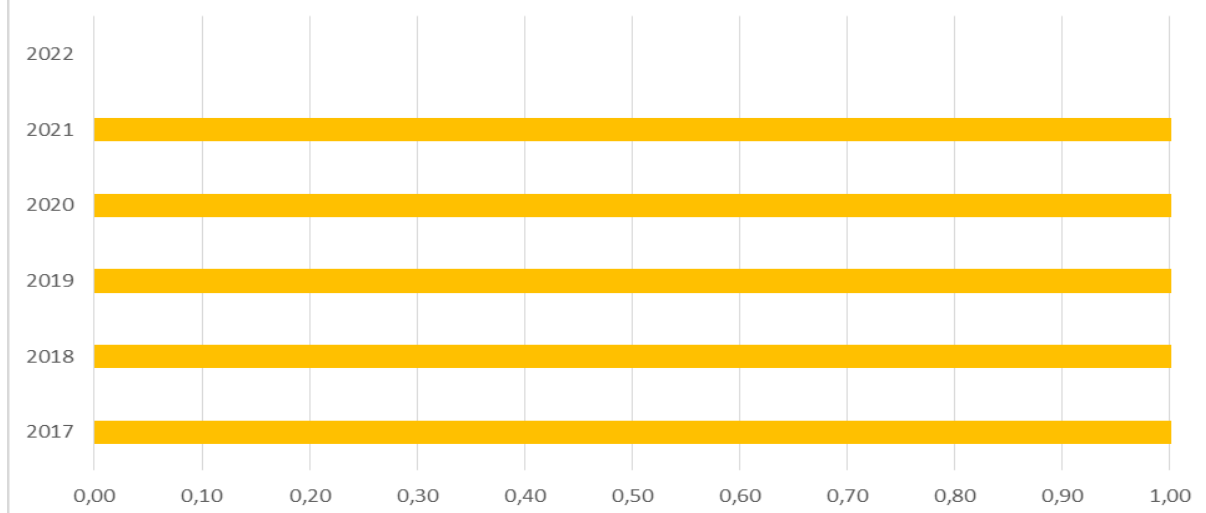
Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	46	11,06
2018	n.a.	31	7,83
2019	n.a.	17	4,57
2020	n.a.	21	5,54
2021	n.a.	25	6,81
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	4	6	0	n.a.	4	7
2018	1	3	0	n.a.	7	13
2019	1	4	0	n.a.	4	8
2020	3	12	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	4	14	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	51	0
2018	37	0
2019	42	51
2020	18	26
2021	33	32
2022	3	16

Forrás: TeIR, KSH Tstar

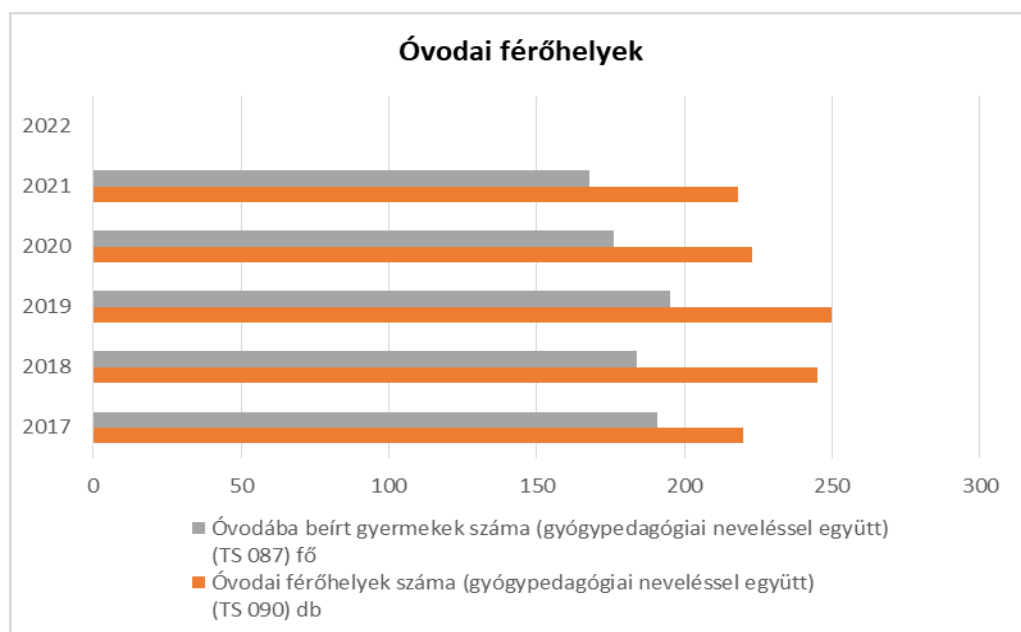
b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A magyar általános iskolában három fő gyógypedagógus dolgozik, a szerb és román általános iskolában gyógypedagógus nincs foglalkoztatva, óraadókkal, megbízási szerződéssel van megoldva a feladatellátás. Iskolapszichológus egyik intézményben sincs.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	n.a.	9	220	4	191	0	0	21
2018	n.a.	9	245	4	184	0	0	20
2019	n.a.	9	250	4	195	0	0	22
2020	n.a.	9	223	4	176	0	0	20
2021	n.a.	9	218	4	168	0	0	19
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

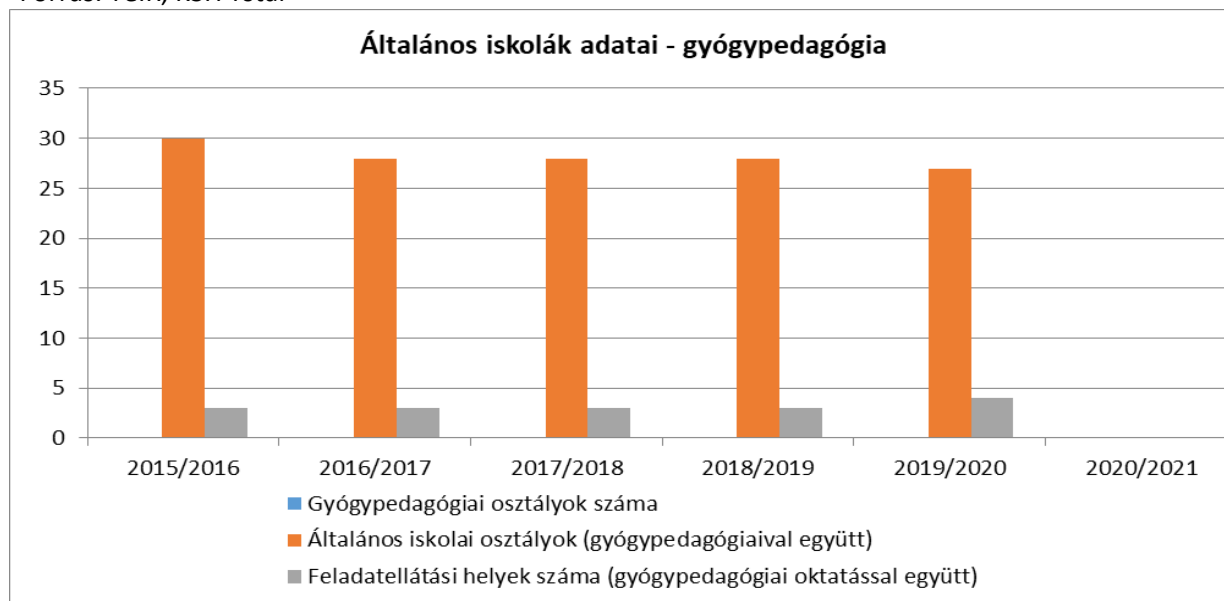

A településünkön 3 óvoda működik 4 telephellyel. A Mikes Kelemen Katolikus Gimnázium,

Általános Iskola és Óvoda magába foglalja a „Zöld”, illetve a „Rózsa” Óvodát, a Battonyai Két Tanítási Nyelvű Szerb Általános Iskola és Óvoda egy telephellyel, továbbá a Magdu Lucian Román Általános Iskola és Óvoda szintén egy telephellyel biztosít óvodai ellátást.

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanuló száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	30	3	13,87	3,13
2018	0	28	3	14,14	2,53
2019	0	28	3	13,29	2,42
2020	0	28	3	13,54	1,58
2021	0	27	4	13,59	1,36
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

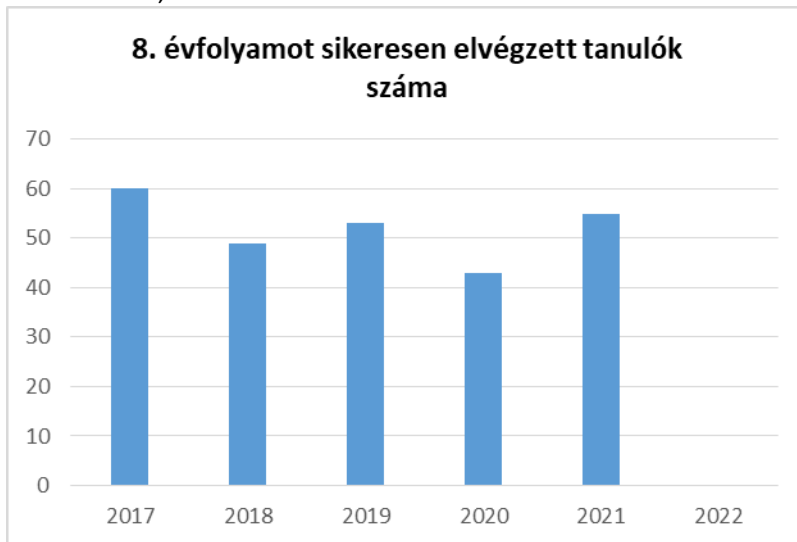
Forrás: TelR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)

	Fő
2017	60
2018	49
2019	53
2020	43
2021	55
2022	n.a.

Forrás: TelR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Az óvodai és iskolai beíratást követően a csoportok, osztályok kialakításánál figyelünk az arányos HH-HHH-s elosztásra. Több feladat ellátási helyen magas a HH-HHH-s gyermekek aránya.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

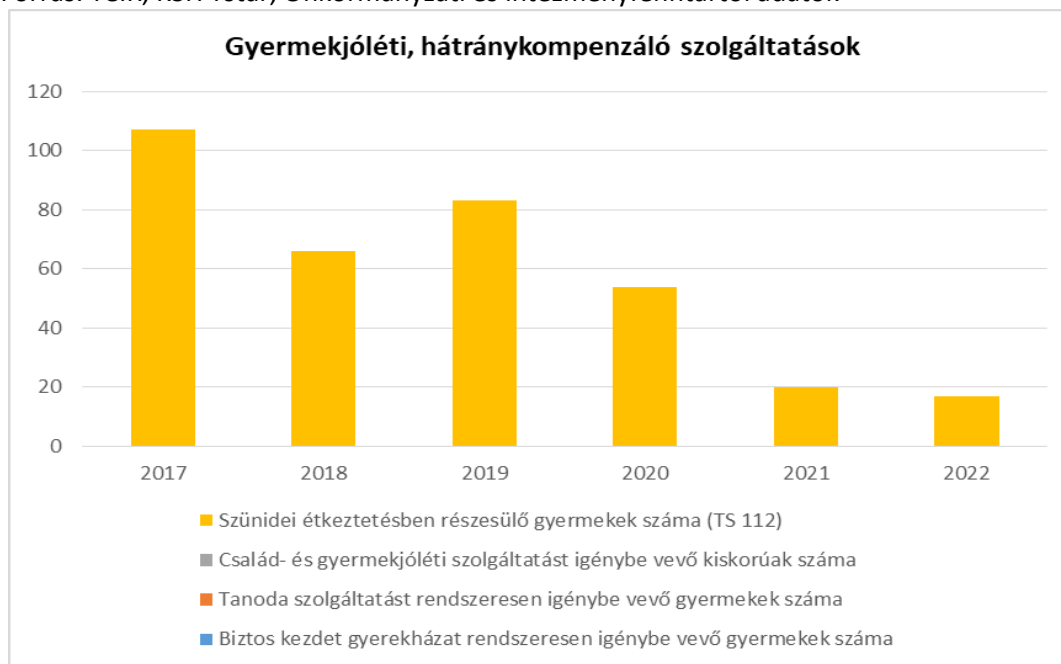
Városunkban három általános iskola működik (egy magyar, egy román illetve egy szerb), az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések nem jelentkeznek.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

4.4.6. számú táblázat - Gyermejkölési, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	107

2018	n.a.	n.a.	n.a.	66
2019	n.a.	n.a.	n.a.	83
2020	n.a.	n.a.	n.a.	54
2021	10	30	50	20
2022	10	30	49	17

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Veszélyeztetett kiskorú gyermekek növekvő aránya	Életvezetési tanácsadás, tájékoztatás – veszélyeztetettség csökkentése a gyermekek körében
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma magas	Család megélhetési feltételeinek javítása

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

Az Alaptörvény XV. Cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

A Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmeneteli lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,

a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági es szociális szférában a nők es férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka es a családi élet összeegyeztetése mind a férfiak, mind a nők számára.

E célok megvalósulását példamutatásával tudja segíteni, hiszen szükséges az a tudatformálás es szemléletváltás, amely ezen a területén is biztosítja az esélyegyenlőséget.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12 §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

a) foglalkoztatás es munkanélküliség a nők körében

A nők foglalkoztatási szintje Magyarországon jelentős mértékben elmarad az Uniós átlagtól. Míg az Unió átlaga a nők foglalkoztatási arányát tekintve átlaga 58,2 %, addig Magyarországon ugyanez az érték csak 50,6 % volt. Az Unió 20 tagországában 2010-re elérték azt a célkitűzést, hogy a nők foglalkoztatási szintje elérje a 60 %-ot, Magyarország jelentős mértékben elmaradt ettől a célkitűzéstől. Hazánkban 2011-ben a nők 15-64 éves népességen belüli aránya 51%-os, míg a foglalkoztatottakon belüli arányuk mindössze 46 %-ot tesz ki. Az aktív korú inaktívak körében a nők aránya 59 %-os, vagyis jelentősen meghaladja a férfiak reprezentáltságát. Míg a 15-64 éves népesség körében a férfiak foglalkoztatási rátáját 60,4% volt, addig a nőké csak 50,6 %.

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség, kedvezőtlen munkaerő-piaci helyzetük számos okra vezethető vissza. Ilyen többek között az anyaság, az iskolázottság, az életkor. A HEP elkészítése folyamán vizsgált adatok tükrében megállapítható, hogy a nők száma magasabb a férfiakénál. A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak.

A férfiak es nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy minden arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. Pontosabb képet kapnánk a kérdésről, ha a rendelkezésre álló adatok között lenne, hogy az érintett csoportból (férfiak es nők is) hányak nevelnek gyermeket, hányan nevelnek 15 évesnél fiatalabb gyermeket, hány gyermeket nevelnek, illetve hányan egyedülállók.

Az állami foglalkoztatási szerv adatait a nők foglalkoztatási esélyeinek tekintetében vizsgálva megállapítható, hogy a 180 napnál régebben nyilvántartásban szereplő nők aránya magasabb a férfiakénál.

(3.2.3.

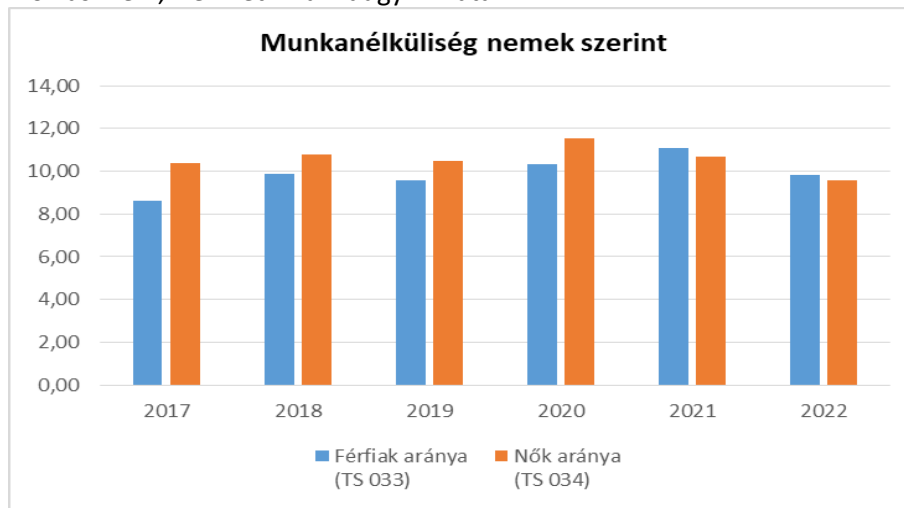
számú

tábla)

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint
(a 3.2.1. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	8,61	10,37	9,49%
2018	9,89	10,77	10,33%
2019	9,58	10,47	10,03%
2020	10,31	11,53	10,92%
2021	11,09	10,66	10,88%
2022	9,84	9,56	9,70%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

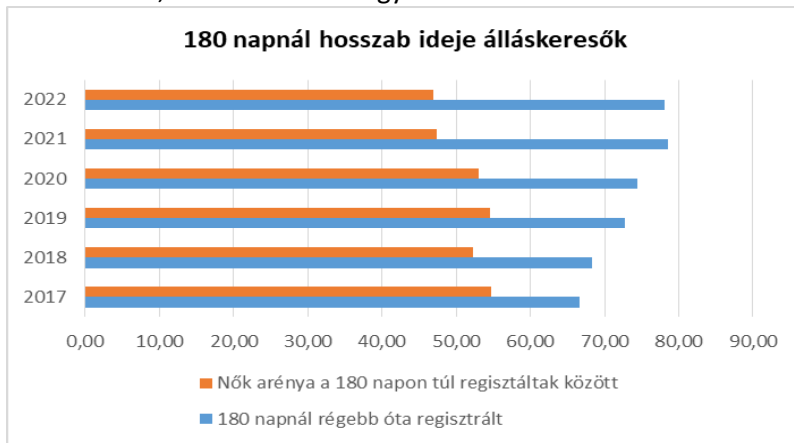

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők (a 3.2.3. táblával azonos)

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	66,67	54,65
2018	68,36	52,3
2019	72,73	54,51
2020	74,48	53,09
2021	78,6	47,34

2022	78,07	46,92
------	-------	-------

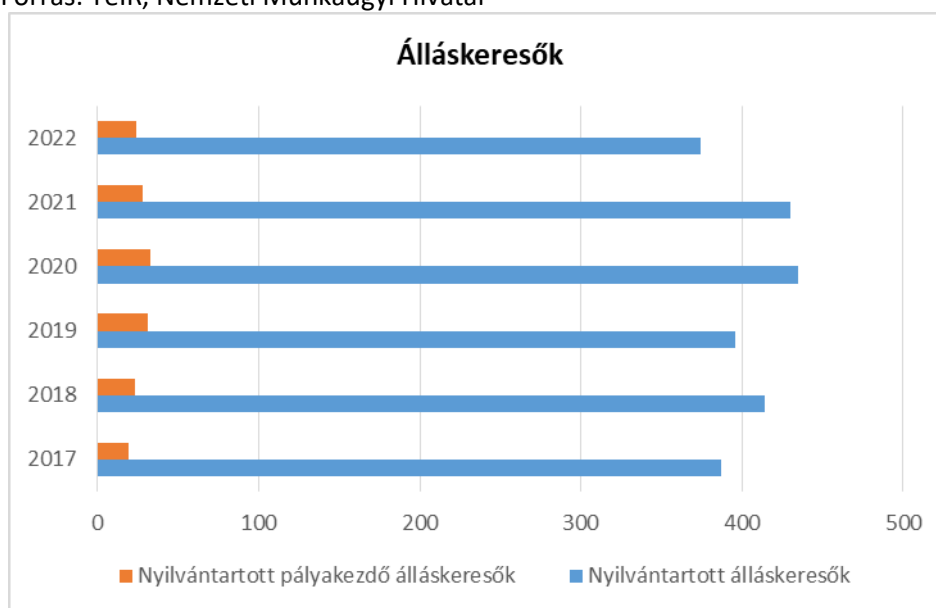
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma
(a 3.2.6. táblával azonos)

Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	387	19
2018	414	23
2019	396	31
2020	435	33
2021	430	28
2022	374	24

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

2014-ben tisztítás technológiai munkatárs képzés történt, amelyet 23-24 nővett végzett el. Közülük négyen azonnal el tudtak helyezkedni az elsődleges munkaerő-piacon.

2015-ben több képzés kifejezetten nőkre irányult:

- házi idősgondozónő,
- konyhai kisegítő,
- zöldségfeldolgozó-savanyító képzéssel egybekötött közfoglalkoztatás.

A nők elsődleges munkaerő-piaci visszairányítása érdekében 2016-ban családellátó, falusi vendéglátó képzés indult.

Kifejezetten a nőket érintő képzésekről bővebb információval a Békés Megyei Kormányhivatal Mezőkovácsházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya tud szolgálni.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

A nők elhelyezkedési esélyeit csökkenti az alacsony iskolai végzettség, a származás, etnikai hovatartozás, vagy ha hátrányos helyzetű kistérségekben élnek. Különösen nehéz helyzetben vannak azok, akiknél ezek a tényezők együttesen jelentkeznek.

Az alacsony iskolai végzettségűek elhelyezkedési lehetősége a településen és környékén alacsony.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. Hivatalos észrevétellel nem éltek a foglalkoztatás területén jelentkező hátrányos megkülönböztetésről.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerőpiaci esélyeit az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított a településen. A gyermekjóléti ellátások körébe tartozó napközbeni kisgyermek ellátásoknak nélkülözhetetlen szerepük van a szülők munkába állásában, de ugyanilyen fontos a hátrányos helyzetű gyerekek korai szocializációjában betöltött szerepük. A szülő, amennyiben munkavégzése, képzésben való részvétele, betegsége illetve egyéb ok miatt nem tudja biztosítani gyermeke számára a napközbeni ellátást, úgy arról a gyermek életkori sajátosságainak megfelelő intézményi forma gondoskodik. Három éves kortól az óvodai illetve iskolai napközi otthonos ellátás szolgáltatásait veheti igénybe a szülő.

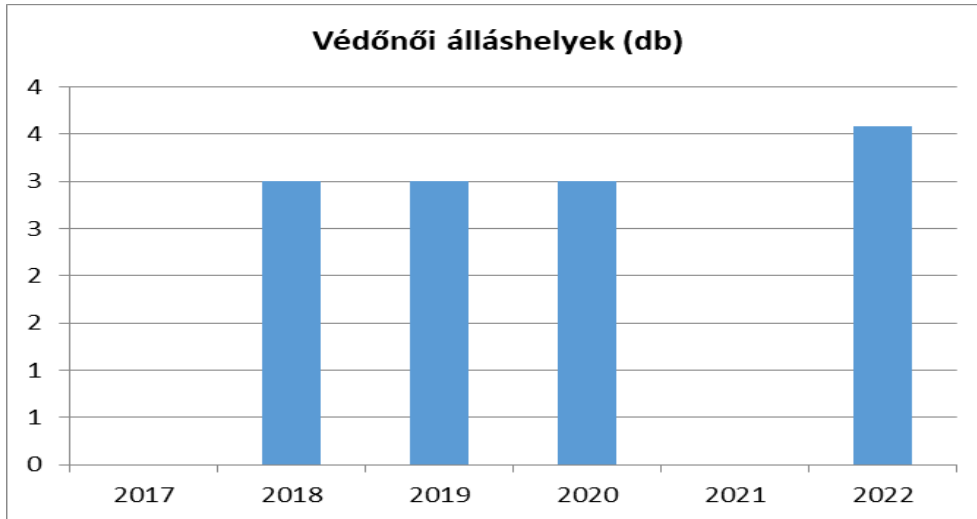
Battonya településen jelenleg nem működik bölcsőde, azonban a gyermekek védelméről szóló törvény 2017.01.01 napjától hatályba lépő rendelkezései szerint, ha a bölcsőde ellátására az adott településen legalább öt gyermek tekintetében igény jelentkezik vagy a település 3 év alatti lakosainak a száma meghaladja a 40 főt, a települési önkormányzat köteles gondoskodni a gyermekek bölcsődei ellátásáról.

Battonya pályázati források igénybevételével kíván a fenti rendelkezéseknek eleget tenni.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-

2018	3	n.a.	-
2019	3	n.a.	-
2020	3	n.a.	-
2021	n.a.	n.a.	-
2022	3,58	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2017	0	0
2018	0	0
2019	0	0
2020	0	0
2021	12	12
2022	12	12

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyerekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	12	12
2022	0	0	0	0	0	0	12	12

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Pályázati úton lehetőség volt a meglévő Tündéerkerti Bölcsőde bővítésére, fejlesztésére, mely által újabb 12 kisgyermeket tud befogadni az intézmény, így már összesen 24 férőhellyel működhet a megújult bölcsőde. A beruházással két újabb csoportszoba, tornaszoba, fürdőszoba, mosoda, illetve egy sószoba is kialakításra került. Korszerű kül-, és beltéri játékok is beszerzésre kerültek, illetve a bölcsőde vezetése igyekezett figyelni a parkosításra is, hogy a gyermekeket megnyugtató, zöld környezet vegye körül.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben lévő várandós anya és gyermekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismereteket, tanácsadásokat a szakemberek már a terhesség jelentkezéstől függően) korai szakaszában megkezdik. A szülésre, gyermekfogadásra való felkészülésre, felkészítésre van lehetőség családlátogatások, terhes és csecsemő tanácsadások formájában. Már az általános iskolai oktatás során is lehetőség nyílik a családtervezéssel kapcsolatos felvilágosításra, szervezett oktatói órák, illetve négyszemközti beszélgetés formájában.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

Év	Védőnők száma (TS 3201)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
2014	3	n.a.	-
2015	3	n.a.	-
2016	2	n.a.	-
2017	3	n.a.	-
2018	3	n.a.	-
2019	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hová fordulhatnak segítségért.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A gyermekjóléti alapszolgáltatások körébe tartozik a gyermekek átmeneti gondozása, melyről az önkormányzatnak kell gondoskodnia. A gyermekek átmeneti gondozását a szülő kérelmére vagy beleegyezésével ideiglenes jelleggel teljes körű ellátással kell biztosítani, a szülő életvezetési problémája, akadályoztatása, távolléte vagy egészségi körülménye miatt. A gyermek átmeneti gondozásának helyén az otthontalanná vált szülője is elhelyezhető. Az átmeneti gondozás formái a helyettes szülői hálózat, a gyermekek és a családok átmeneti otthona. A családok átmeneti otthona krízisközpontot működtet, mely befogadja a hozzátartozók közötti erőszak miatt krízishelyzetbe került, bántalmazott személyeket. Battonya Város Önkormányzata a Magyar Ökumenikus Segélyszervezettel kötött ellátási szerződés keretében biztosítja a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatást, az orosházi Családok Átmeneti Otthonában.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A civil szerveződés területén aktívan vesznek részt a nők, több civilkezdeményezés élén nők állnak. A helyi politikai életben hasonlóan aktív szerepet vállalnak, mint a férfiak.

A tapasztalatok azt mutatják, hogy a nők a közösségi életben jóval több munkát végeznek, mint a férfiak. Ezt jól mutatja, hogy a Művelődési Központ klubjaiban és szakköreiben elsősorban nők vesznek részt, és legtöbb esetben nők a vezetők is.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Magas a munkanélküli nők aránya a regisztrált munkanélküliek számán belül. Munkahelyek nem szívesen foglalkoztatnak gyermekes, egyedülálló nőket- félve a gyakori távolléttől, a rugalmas munkaidő beosztás elutasításától. Gyermekeiket egyedül nevelő szülők esetében nagy problémát jelent az iskolai időszakban a délutáni, szünidőben az egész napos gyermekelhelyezés, gyermekfelügyelet. A sokgyermekes, mélyszegénységben élő, illetve gyermekeiket egyedül nevelő anyák, valamint a 45-50 év feletti nők többszörösen hátrányos helyzetűeknek tekinthetők.

A hagyományos családmódel sok esetben már egyre kevésbé jellemző, megváltoztak a női szerepek, a nők megítélésében is jelentős változás figyelhető meg, gyakoriak a negatív sztereotípiák. A fent említett kategóriákban magas a munkanélküliség aránya, nehéz anyagi körülmények között nevelik gyermekeiket. Az egyedül élő, gyermekeiket egyedül nevelő anyák nehezebben érvényesülnek a munkaerőpiacon, tevékenységeiket nem övezi akkora elismerés, mint aki mögött ép családi támogatás áll. Az egyedül állókkal szemben magasabb elvárások, követelmények állnak szemben, melyeknek minden esetben igyekeznek megfelelni.

A 0-3 éves korú gyermeket egyedül nevelő anya számára a társadalomban való aktív részvétel lehetősége is beszűkül sok esetben. Az addig aktív életből háttérbe szorul, kevés az a közösségi lehetőség, ahol számára és gyermeke számára megfelelő lehetőség nyílik a kikapcsolódásra, pihenésre, kulturális programon való megjelenésre.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az alacsony iskolai végzettséggel rendelkező álláskereső nők száma/aránya	Tájékoztatás képzésekről, álláslehetőségekről. Munkaügyi Hivatal állásadatainak, támogatási lehetőségeinek közzététele. Képzések, átképzések szervezése. Helyi intézmények, kapcsolatok, lehetőségek feltérképezése, kapcsolatfelvétel.
Családon belüli és a nők elleni erőszak nagy része rejtve marad, nem jelenik meg róla adat. A rendelkezésre álló adatok alapján a nőket érő családon belüli erőszak gyakorisága	A jelzőrendszer tagjainak tájékoztatása, megismertetése a családon belüli erőszak különböző stációival, hogy már a fizikai bántalmazás előtt be tudjanak avatkozni. A nők tájékoztatása, társadalmi érzékenyítés az erőszak lehetséges formáira (pl. felvilágosító programok már az iskolában, terhesgondozáson, szórólapok, plakátok)

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Évek óta megfigyelhető országosan és település szinten is a jelentős demográfiai átalakulás, mely elsődlegesen a társadalom rohamos elöregedésében jelenik meg. A lakosság szám folyamatos csökkenése mellett az adott térségben egyre nő az időskorú lakosok aránya, egyre inkább csökken a születések száma. A társadalmi, gazdasági folyamatok hatására a családok helyzete, szerepe szintén átalakuláson megy végbe, mely az idős személyt néha a legkevésbé képes ellátni, nem képes, vagy nem akar már gondoskodni róla.

Az idős, legtöbbször egészségügyi problémával küzdő személyek egyértelműen a szociális alapszolgáltatásokra vannak utalva, Városunkban egyértelműen növekedő tendenciát mutat az alapszolgáltatásokat igénybevevő idősek száma.

Battonya korábban bemutatott demográfiai mutatóiból is kitűnik, hogy az összlakosság szám a 0 – 18 év közötti, a 19 – 60 év közötti lakosok száma évről – évre csökken, ezzel ellentétben a 60 év feletti korosztály száma emelkedést mutat. Egy társadalmat, települést aszerint lehet megítélni, hogy hogyan „viselkedik”, gondoskodik az idősekről. A megítélést alapjaiban meghatározzák az urbanizációs folyamatok, a lakáskörülmények megváltozása, az idősek foglalkoztatásban való megjelenése, a tevékeny időskor lehetőségének biztosítása. A társadalom nincs felkészülve a magas számú idős ember jelenlétére, hiányzik a szolidaritás, a nyugdíjba vonulók pszichés megsegítése.

Az időskor problémája: a legelőször megjelenő probléma az aktív, munkával töltött évek utáni nyugdíjazás, a nyugdíjra nem készítik fel a munkavállalót. Problémát jelent a társ elvesztése, az izolálódás, a jövedelmi helyzet változása, egyre nagyobb számban megjelenő egészségügyi problémák, az alkalmazkodási és fizikai képesség csökkenése. Az idős ember kiszolgáltatottá válik, gondozásra szorul, melyet a legideálisabb helyzetben megkap a családjától, ha nem akkor a biztosított ellátórendszer beavatkozását szükséges igénybe vennie.

Az izoláció, az időskori problémák elkerülése, a pozitív társadalmi megítélés érdekében szükséges és elengedhetetlen teendő az aktív időskor támogatása, széles körű tájékoztatás biztosítása és az időskort támogató helyi politikai döntések megszületése.

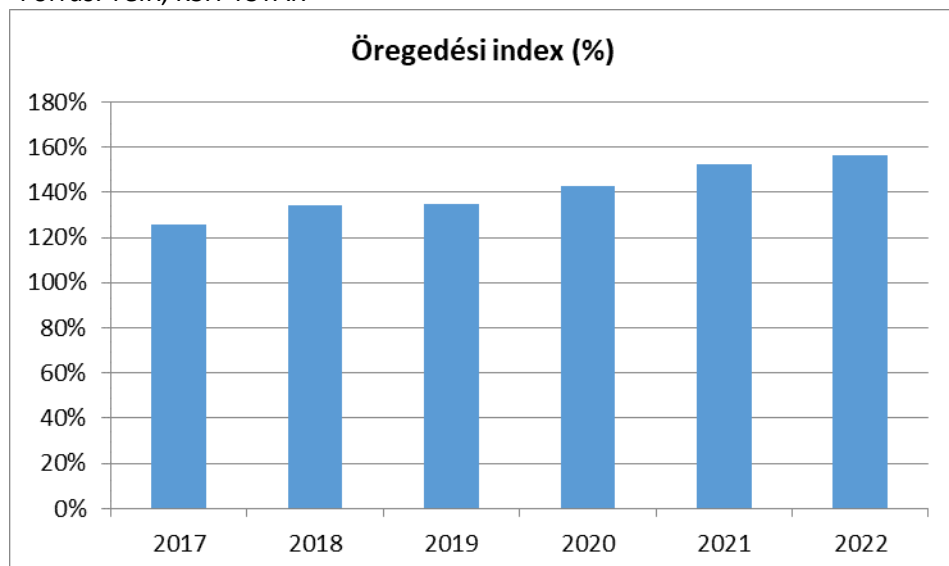
A települési önkormányzatoknak, a településen élőknek fontos feladata, hogy ne csak elfogadják az idős személyt, hanem segítse a méltóságteljes élet megélésében.

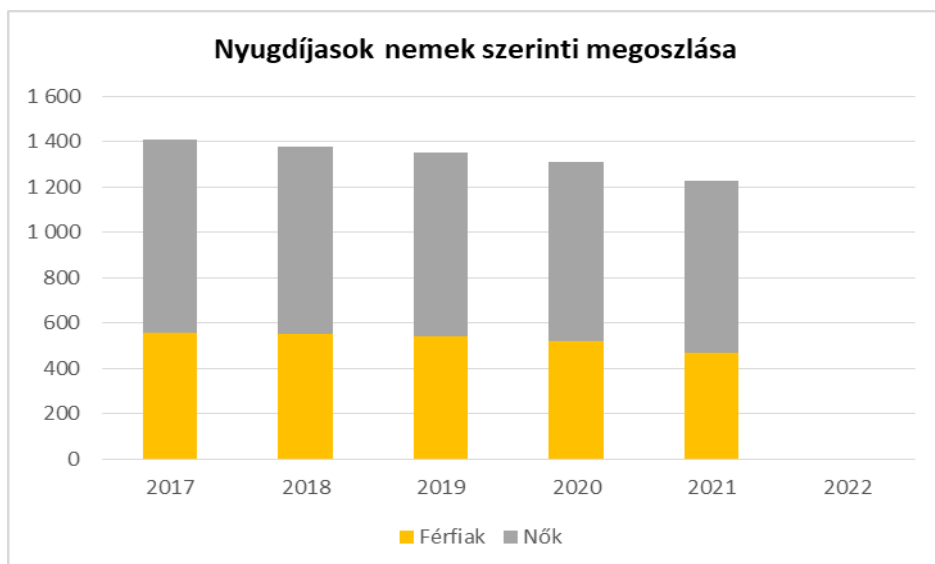
Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időkorú személyek részére járó támogatás. 2013. óta a Mezőkovácsházai Járási Hivatal hatáskörébe tartozik ezen ellátás biztosítása.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	1 065	848	125,59%
2018	1 113	829	134,26%
2019	1 133	840	134,88%
2020	1 187	831	142,84%
2021	1 217	799	152,32%
2022	1 232	789	156,15%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

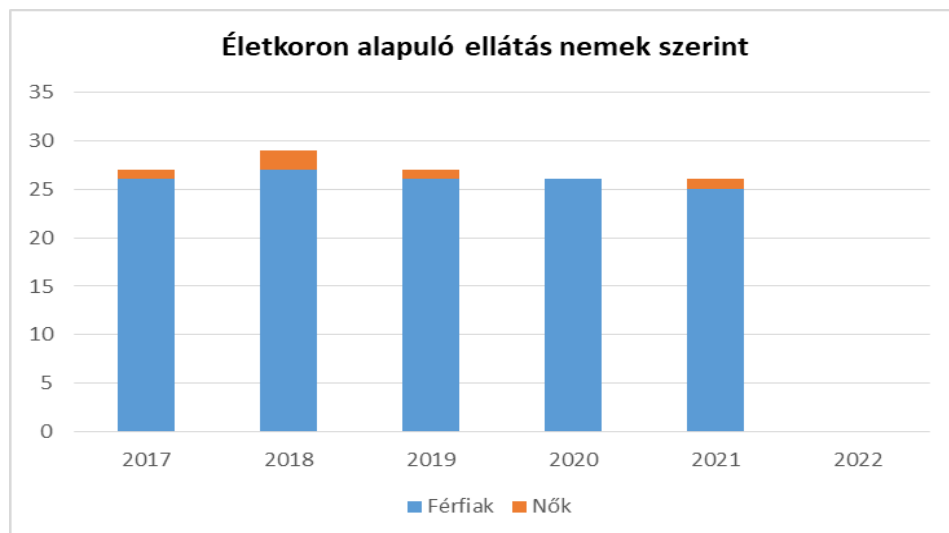

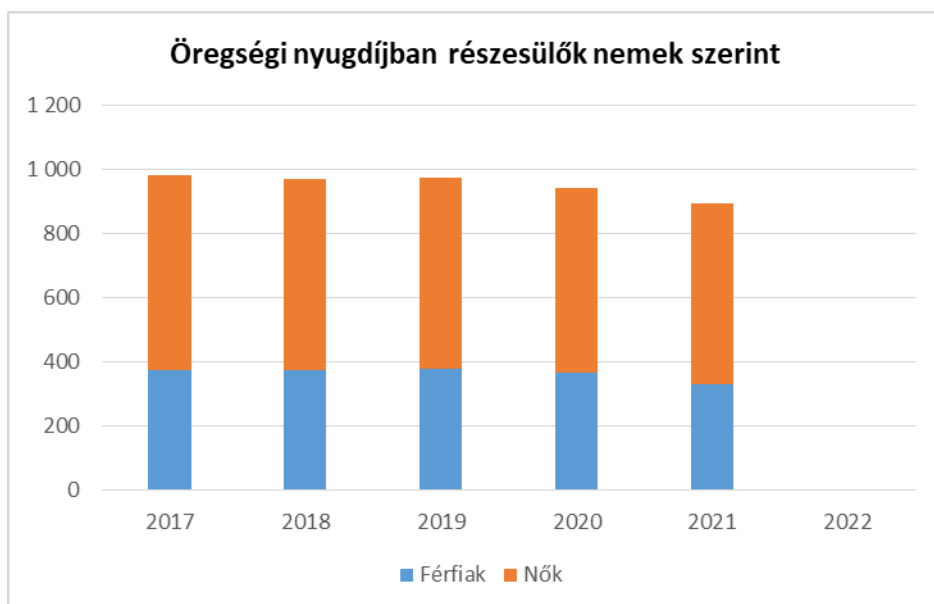
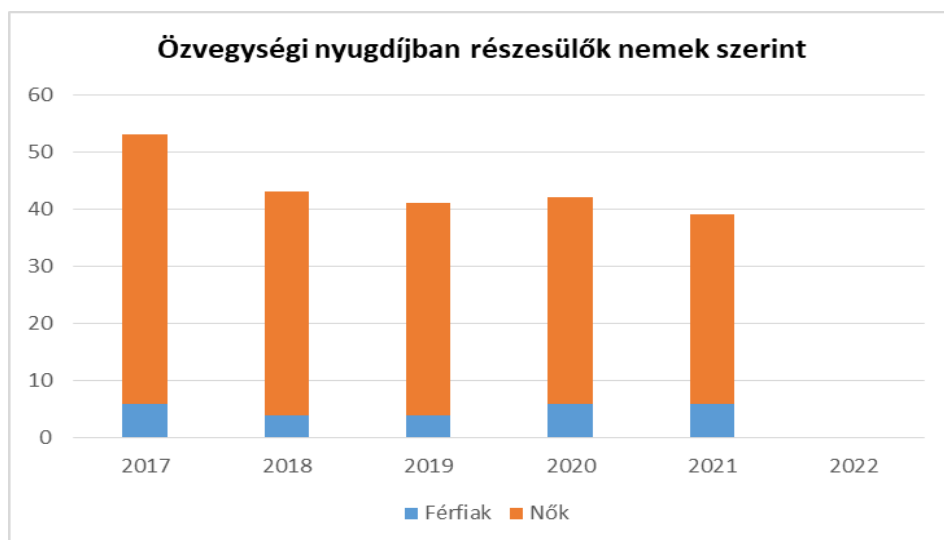

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	26	1	373	608	6	47	11
2018	27	2	375	596	4	39	10
2019	26	1	377	595	4	37	12
2020	26	0	365	578	6	36	11
2021	25	1	330	565	6	33	10
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	9

Forrás: TeIR, KSH
Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az önkormányzati intézmények nem foglalkoztatnak nyugdíjas korúakat. Vizsgálva az idős korúak foglalkoztatását településünkön is az országos tendencia érvényesül. Nehezen lehet elhelyezkedni, munkát találni 55 év felett.

Magyarországon a KSH adatai szerint 2010-ben az 55 év feletti korosztály foglalkoztatási rátája alig haladta meg az 50 százalékot. Az intézmények, vállalatok ritkán alkalmaznak időseket, hiszen magasabb bért és addicionális költséget jelentenek számukra.

Egy tanulmány szerint a két legerősebb érv, amit az 50 év feletti munkavállalók alkalmazása ellen megfogalmaznak: az idegen nyelvtudás és a megfelelő számítástechnikai ismeret hiánya. Ugyanakkor számos érv szól az alkalmazásuk mellett is: a munkában töltött évek alatt komoly szakmai tudásbázist halmoztak fel és jóval pontosabbak és megbízhatóbbak a fiataloknál (nem fognak más munkát keresni, megbecsülik a feladatokat), kevésbé kritikusak a felső vezetéssel és a vállalat működésével szemben és erős elkötelezettséget mutatnak a munkahelyük iránt. Emellett

pedig részmunkaidőben, vagy akár kiszervezéssel is hajlandók dolgozni. Ugyanez a megállapítás vonatkozik a nyugdíjas foglalkoztatottság vizsgálatánál.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	387	414	396	435	430	374
41-45 év (TS 042)	Fő	42	50	54	62	50	49
	%	10,85%	12,08%	13,64%	14,25%	11,63%	13,10%
46-50 év (TS 043)	Fő	31	45	37	46	48	48
	%	8,01%	10,87%	9,34%	10,57%	11,16%	12,83%
51-55 év (TS 044)	Fő	43	41	40	48	49	45
	%	11,11%	9,90%	10,10%	11,03%	11,40%	12,03%
56-60 év (TS 045)	Fő	60	50	45	41	38	38
	%	15,50%	12,08%	11,36%	9,43%	8,84%	10,16%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	57	65	64	71	72	61
	%	14,73%	15,70%	16,16%	16,32%	16,74%	16,31%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A képzésekről a Mezőkovácsházai Foglalkoztatási Osztály tud információt szolgáltatni. A Városi Könyvtár rendszeresen szervez számítógépes képzéseket az idősek számára.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket.

Az 55-64 éves foglalkoztatási aránya főleg az alacsony iskolázottságú, mélyszegénységben élő idősebb korosztálynál a legmagasabb, mivel az ők helyzetét már nem érinti úgy a pályázati lehetőségből adódó esélyek kihasználása. Az idősebb korosztálynál a munkáltatók már nem csak a szakképzettséget, hanem a munkavállaló egészségét és a közeli esetleges nyugdíjaztatás lehetőségét is figyelembe veszik, ami nem ösztönzi a munkaadókat az 55 év feletti munkavállaló alkalmazására. Ez igaz a férfiak és nők esetében is akik kiesnek a munka világából idős korukra akkor már szinte alig van lehetőség arra, hogy újabb munkát találjanak. Összességében megállapítható, hogy a foglalkoztatásuk alacsony mértékű. A nyugdíjba vonulásig sokan a szociális rendszer valamely segélyét, támogatását veszik igénybe.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma (TS 1010 és TS 1011)		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2014	670	124,75	19%	0	n.a.	-
2015	564	122,25	22%	0	n.a.	-
2016	525	129,00	25%	0	n.a.	-
2017	474	133,50	28%	0	n.a.	-
2018	443	126,75	29%	0	n.a.	-
2019	407	123,50	30%	0	n.a.	-

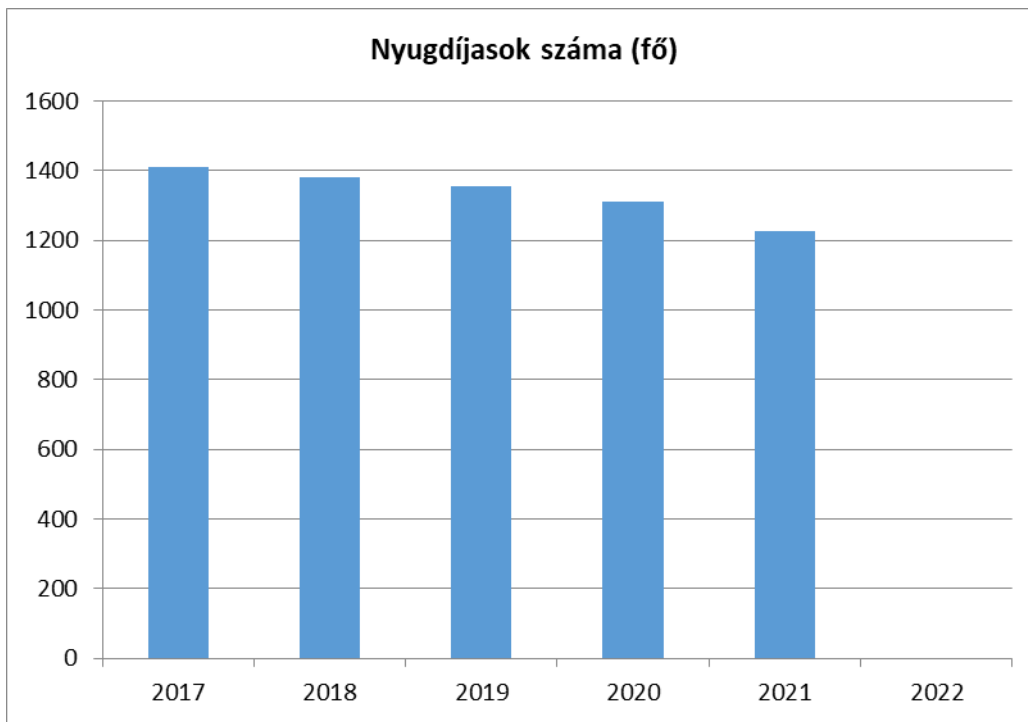
Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma
(Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	557	853	1410
2018	552	827	1379
2019	540	814	1354
2020	521	788	1309
2021	471	756	1227
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az idősek, fentebb leírt egészségügyi alapszolgáltatásokhoz való hozzáférése az aktív korúakkal azonos eséllyel biztosított. Az időseket életkorukra és egészségi állapotra tekintettel a házi orvos és a körzeti nővér otthonában keresi fel a betegellátásra. Az ügyeleti szolgálat hívásra szintén a lakáson biztosítja a sürgősségi ellátást a mozgásában korlátozott ellátásra szoruló idősek részére.

A szociális szolgáltatásokat szintén az életkori sajátosságokra figyelemmel, az egyéni szükségleteknek megfelelően biztosítja az intézmény az idősek részére.

Igény szerint gépkocsi szállítja a nappali ellátást biztosító idősek klubjába az ügyfeleket. A házi segítségnyújtás keretében házhoz szállítják az ebédet, illetve az idős ember otthonában végzik el az alapvető ápolási, gondozási feladatokat, segítik az önálló életvitel fenntartásában. A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás keretében segélyhívó készülék áll a készülék használatára alkalmas idősek rendelkezésére krízishelyzetben.

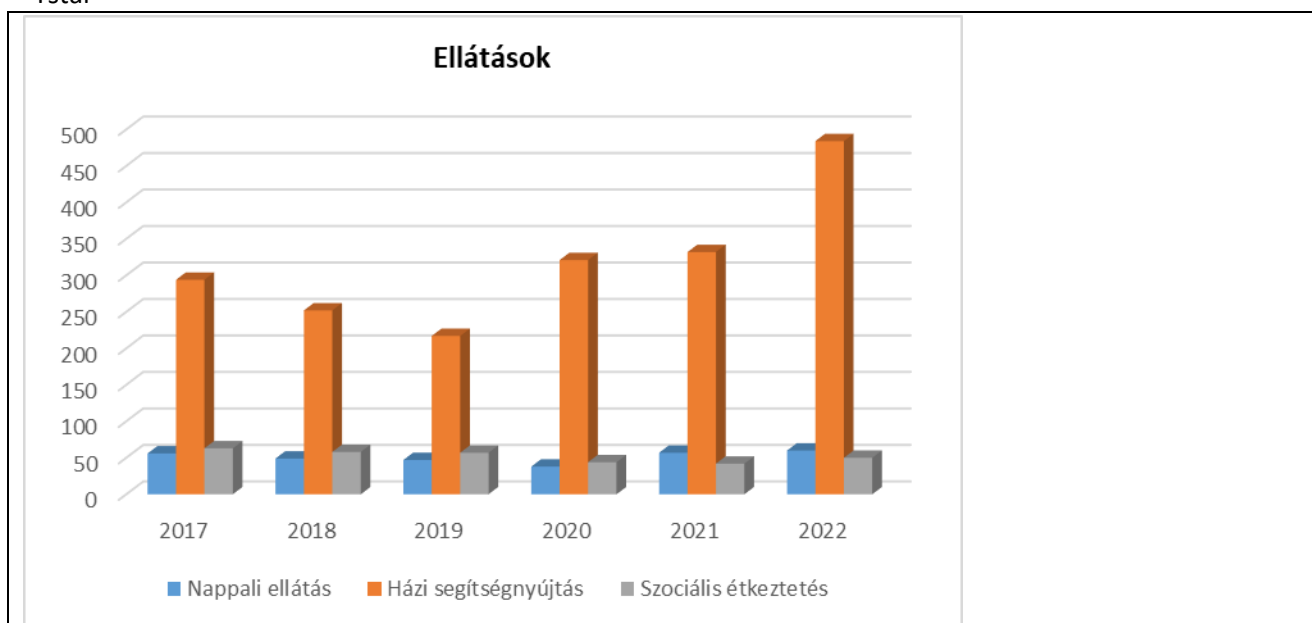
A fogyatékkal élő idős embereket a támogató szolgálat személyi segítség keretében otthonukban keresik fel a segítők, illetve biztosítanak részükre szabadidős és egyéb programokat. A szállító szolgálat gépkocsijával elérhetővé válnak számukra a szükséges orvosi, terápiás és rehabilitációs ellátások.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	1 065	56	294	63
2018	1 113	49	252	58
2019	1 133	47	217	57
2020	1 187	38	321	44
2021	1 217	57	332	42
2022	1 232	60	484	50

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés és informatikai jártassága

A város kulturális szolgáltatásaihoz való hozzáférés az időskorú népesség számára is biztosított, hisz legtöbb esetben ingyenesek a rendezvények. A város kulturális életében aktív szerepet töltenek be az időskorúak. Szívesen vesznek részt a város, a Művelődési Központ és a Könyvtár programjaiban. A rendezvényeken nemcsak nézőként, hanem közreműködőként is vállalnak szerepet. Szívesen szerveznek önmaguk számára programokat, elsősorban zenés-táncos rendezvényeket.

Művelődési Házban működő csoportok:

Topánka Táncház, Aranyszál hímző szakkör, Gézengúzok Színjátészó szakkör, rajz szakkör.

A Város Könyvtár a Battonyai Idősek Otthona lakóinak számára gyakran tart felolvasásokat, különböző ünnepi műsorokat. A könyvtárban megtalálhatók hangos könyvek és öregbetűs könyvek is, amelyek az idősebb korosztály számára nyújtanak segítséget az olvasásban. Ezen kívül a

könyvtárban található felolvasó programmal rendelkező számítógép is, továbbá önműködő ajtók segítik az idősebb korosztály közlekedését.

Battonya Város közigazgatási területén élő 60 év feletti lakosok körében nem áll rendelkezésre pontos nyilvántartás a jövedelmi viszonyok, a család szerkezet, az aktivitás, és informatikai jártasság tekintetében.

c) idősök informatikai jártassága

Az időskorúakra vonatkozó adatok egy korábbi mintavétel alapján, név nélküli kérdőív került kitöltésre.

Az időkorúak körében is igényként merült fel az internethasználat, a számítástechnikai tudásiránti vágy. Ezen igények kiszolgálásának érdekében a könyvtár szervezésében tanfolyamok indultak a könyvtárban.

d) a generációk közötti programok

A civil szervezetek által működtetett csoportok korösszetétele rendkívül vegyes, tág határok között mozog, a 18-20 éves fiatalok mellett jelen van a nyugdíjas korosztály is. A generációknak lehetősége van tanulni egymástól, közösen fejlődni.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A Művelődési Központ rendezvényeinek szervezésekor arra törekszik, hogy minden korosztály megtalálja a számára megfelelő programot. Minden programon biztosítunk az idős lakosság érdeklődési körének kielégítő műsort. Városi Könyvtár több programját célzottan az idősek számára hirdeti meg.

Hangsúlyt kell fektetni az alkalmoszerű szűrések, szervezett, célzott népegészségügyi szűrővizsgálatok biztosítására, a népbetegségnek számító betegségek kiszűrésére, különösen a vércukor, vérnyomás, koleszterin stb.; védőoltások beadására (influenza ellen). Fontosak az idősödő és az idős korosztály számára az életmód tanácsadások, az egészségfejlesztő közösségi programok, szűrővizsgálatok, amelyek lehetőséget biztosítanak az egészséges életmód megismerésére, valamint nagyban hozzájárulnak az elsődleges és másodlagos megelőzéshez, továbbá a testi és lelki egészség megőrzéséhez.

Az egészség mellett fontos az áldozattá válás megelőzése az idősek körében, akik sokszor élnek egyedül a falusias lakóövezetben. Idősek biztonságának meghatározó eleme az otthonuk védelme, a lakásbetörések megelőzése. Az idős állampolgárok a bűnelkövetések szempontjából fokozott veszélynek kitett csoport. Tapasztalataink szerint kevés ismerettel rendelkeznek a potenciális veszélyeket illetően. Feladat az idősek részére áldozattá válás megelőzését szolgáló ismeretek terjesztése, felhívni a figyelmüket a fokozottan veszélyeztető bűncselekmények jellegére, részükre figyelemfelkeltő előadások, ismeretterjesztő anyag minél szélesebb körben történő eljuttatása.

6.4.1. számú - Művelődési közintézmények adatai

Év	A nyilvános/települési könyvtárak száma (TS 3801)	A nyilvános/települési könyvtárak egységeinek száma (leltári állomány) (TS 3901)	Muzeális intézmények száma (TS 4001)	Közművelődési intézmények száma (TS 4101)
2014	1	46 236	1	7
2015	1	46 629	1	8
2016	1	46 109	1	8
2017	1	38 473	1	7
2018	1	38 635	1	7
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TEIR

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Elmagányosodás, izoláció	Egészségügyi szűrések, nappali ellátásba történő bevonás, az idősek áldozattá válásának megelőzése, otthon védelmét szolgáló intézmények
55 év feletti regisztrált munkanélküliek növekvő aránya	Intézmények sürgetése a foglalkoztatás előmozdítására pl.: pályázatokkal, foglalkoztatást segítő programokkal

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 26. cikke elismeri a fogyatékkal élő személyek jogát az önállóságuk, társadalmi és foglalkozási beilleszkedésük, valamint a közösség életében való részvételük biztosítását célzó intézkedéseket.

Az Egyesült Nemzetek Közgyűlése 2006. december 13-án egyhangúan fogadta el a Fogyatékkal élő személyek jogairól szóló Egyezményt és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyvet. Az új nemzetközi egyezmény közel 650 millió fogyatékkal élő embert érint a világon.

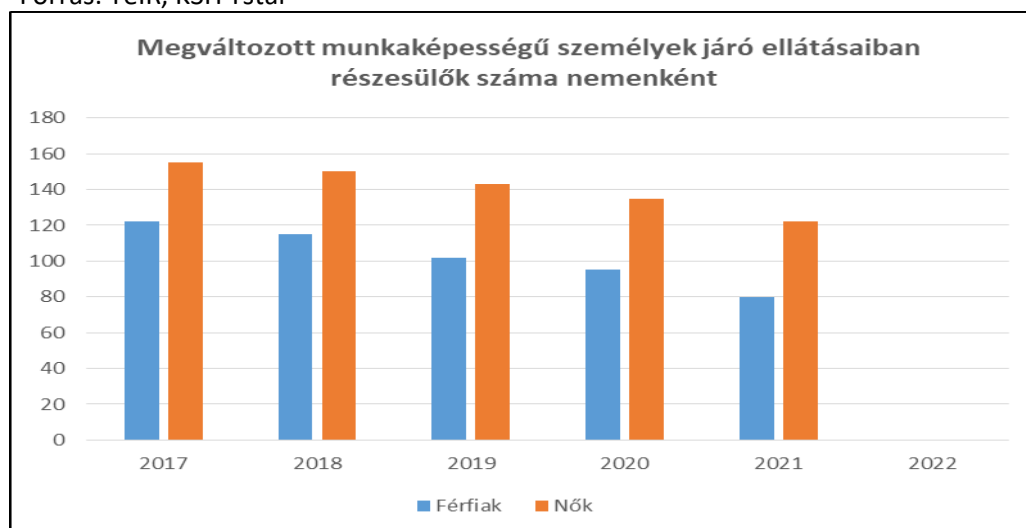
A hazai fogyatékosügyi politika kiemelkedő sikere, hogy hazánk volt a világon az első állam, amely mind az Egyezményt, mint pedig a Jegyzőkönyvet ratifikálta a 2007. évi XCII. törvénnyel. Az Egyezmény szerint „fogyatékkal élő személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, szellemi vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalást”.

Kiemelt prioritásként a minőségi szolgáltatások egyenlő hozzáféréseinek megteremtése fogalmazható meg. A fogyatékkal élő emberek számára megszervezendő hatékony ellátórendszer kialakításához szükség van civil szervezetekre, amelyek a klasszikus érdekvédelmi feladatok ellátása mellett aktívan szerepet vállal az államtól a feladatok megvalósításában. Biztosítani kell az esélyegyenlőséget az intézményes ellátások erősítésével, az intézmények

kiépítésével, korszerűsítésével és átalakításával, illetve a lakókörnyezeti és az integrált formában történő ellátásszervezés erősítésével.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	122	155	277
2018	115	150	265
2019	102	143	245
2020	95	135	230
2021	80	122	202
2022	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény 15-16 §-ai alapján a 4. § a) pontja értelmében fogyatékos személy: az a személy, aki tartósan vagy véglegesen olyan érzékszervi, kommunikációs, fizikai, értelmi, pszichoszociális károsodással – illetve ezek bármilyen halmozásával – él, amely a környezeti, társadalmi és egyéb jelentős akadályokkal kölcsönhatásban a hatékony és másokkal egyenlő társadalmi részvételt korlátozza vagy gátolja. A hivatkozott jogszabály 15.-16 §-ai szabályozzák a foglalkoztatást, többek között a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Fogyatékkal élők foglalkoztatási arányáról nincs pontos adat, azonban a foglalkoztatásban résztvevők száma minimális. Ennek oka az, hogy kevés olyan munkahely van, amely akadálymentesítettsége miatt fogyatékkal élő munkavállalót tudna fogadni. Ezek főleg

adminisztrációs területek, ahol azonban a megfelelő feltételek legtöbb esetben hiányoznak. Jogszabályi kötelezettsége van a munkáltatóknak a megváltozott munkaképességűek foglalkoztatására, azonban hiányoznak megfelelő végzettségű és képzettségű foglalkoztatható munkavállalók és a fogyatékkjellegétől függő akadálymentesítések.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

Munkavállalást segítő lehetőségek a fogyatékkal élő célcsoport számára helyben nem biztosított.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Gyakran előforduló probléma, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen, (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.)

A fogyatékos személyek foglalkoztatása akkor is megghiúsulhat, ha a fogyatékos személy nem tudja megközelíteni a munkahelyet, a településen belüli közlekedési akadályok miatt, és különösen, ha a támogató szolgálattól sem kap segítséget.

Ilyen információk beszerzése rendkívül nehéz, hiszen az érintettek nem hozzák a hátrányos megkülönböztetést nyilvánosságra, mert ezzel a jövőbeni alkalmaztatási kilátásaik is csökkennek.

Nem jellemző problémáról van szó, jelzés ilyen jellegű problémáról nem érkezett.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A támogató szolgálat a saját lakókörnyezetben, lakóotthonban élő fogyatékos személyeknek nyújt alapszolgáltatást, amely a közösségi és szabadidős szolgáltatások elérésben (szállítás, kommunikáció) ad támogatást, emellett az igénybevevő saját környezetében, lakásán nyújt fejlesztést, gondozást, segíti az önálló életvitelt, támogatja az önérdek-érvényesítést.

A saját lakókörnyezetben élő fogyatékos személyeknek a nappali ellátás is fejlesztési, étkezési lehetőséget nyújt, segíti az önálló életvitelt, a társadalmi szerepek gyakorlását.

A gondozást igénylő fogyatékos személyek átmeneti elhelyezést, tartós bentlakásos szociális intézményi ellátást (rehabilitációs, ápoló-gondozó) is igénybe vehetnek.

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 5001)	Egyházi fenntartású intézményben	Civil fenntartású intézményben
2014	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátását törvényi szinten többek között a szociális ellátásokról és szociális igazgatásról szóló 1993. évi III. törvény, a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény, a családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény szabályozza.

A fogyatékkal élő felnőttek legnagyobb részének sokszor egyetlen megélhetési forrása az általában alacsony összegű rokkantsági járadék, rehabilitációs ellátás, illetve plusz juttatásként a feltételek fennállása esetén a fogyatékosági támogatás; a tartós betegséggel küzdő gyermekek magasabb összegű családi pótléka

Jogszámban meghatározott pénzbeli, természetbeni ellátásokon és kedvezményeken kívül más juttatást Battonya Város Önkormányzata nem biztosít, azonban igyekszik a különböző pályázatoknál a fogyatékkal élők igényeit figyelembe venni (pl. akadálymentesítés). Tekintettel arra, hogy az önkormányzat nem végez pénzbeli ellátás folyósítását a fogyatékkal élő személyeknek, így a fogyatékosági támogatásban, a vakok személyi járadékában és az emelt összegű családi pótlékban részesülők számáról nincs az önkormányzatnak számszerű adata.

7.3.A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Battonya Város Önkormányzata fontos kérdésnek tartja, hogy közhasználatú épületeit és közlekedési felületeit, a jogszabályoknak megfelelően - alkalmassá tegye arra, hogy azt a fogyatékkal élő, segítségre szoruló polgárai is akadálymentesen tudják használni.

Ennek érdekében évek óta arra törekszik az Önkormányzat, hogy beruházásai során szem előtt tartsa ezt a speciális problémát, és arra megoldást találjon. Az akadálymentesítés alapvető célkitűzése, hogy a város közintézményeinek használata mindenki számára – kismamák, idős emberek, fogyatékos emberek, turisták stb. – kényelmesebbé váljon, az akadálymentesítés egy olyan folyamat legyen, melyet minden társadalmi réteg közvetlen előnyökkel jelentő fejlődésnek éljen meg.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő, illetve kötelező önkormányzati feladatot ellátó középületek akadálymentesítettsége

. Fontos ténymegállapítás, hogy az akadálymentesítés területén a kitűzött célok többsége megvalósult. Az önkormányzati tulajdonú ingatlanok akadálymentesítési helyzete a következő:

Polgármesteri Hivatal:

Az épület földszinti, ügyfélfogadásra kijelölt területe akadálymentesen megközelíthető.

Egészségügyi és Szociális Ellátó Szervezet: (ESZESZ)

Az ESZESZ három telephelyen 3 épületében működik. A Családsegítő Központ és Gyermejkölési Szolgálat épülete nem akadálymentesített, az orvosi rendelők és a védőnői szolgálat épülete részlegesen akadálymentesített, a rámpa megépült, az ajtószélesség megfelelő, akadálymentesített szociális helyiség ki van alakítva. Az Idősek Klubja fizikai akadálymentesítettsége teljeskörű. Azonban valamennyi épületből (még az új épületből is) hiányzik az infokommunikációs akadálymentesítés.

Művelődési Ház:

Megvalósult az akadálymentes megközelítése és használata..

Városi Könyvtár:

Az épületbe való bejutás és az akadálymentes kialakítása elérhetővé teszi a könyvtár szolgáltatásait mindenki részére.

Sportpálya:

Az önkormányzati tulajdonú, egyesületi kezelésű sportpálya megközelítése lehetséges akadálymentesen, azonban a létesítményen belül az akadálymentes nézőtér megközelítés, illetve mosdó nem biztosított.

Városellátó Szervezet:

Részben akadálymentesített.

c)közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Üzletek:

A korábbi években épült CBA bevásárlóközpontja akadálymentesítése megtörtént. A helyi üzletek közül is található akadálymentesen megközelíthető, így a lakosság alapvető termékekhez való hozzáférési esélyegyenlősége biztosított.

Szolgáltatások:

Új építésű szolgáltató épületek nincsenek. A régi épületeknél az akadálymentes közlekedés nem biztosított.

Mikes Kelemen Katolikus Gimnázium, Általános Iskola és Óvoda:

Jelenleg az intézmény általános iskolai feladat ellátási helye részlegesen, ill. az óvoda egyik telephelyi épülete akadálymentesített, a másik még nem. A középiskolai telephely nem akadálymentesített.

Magdu Lucian Román Általános Iskola és Óvoda: Akadálymentesen került megépítésre.

Battonyai Két Tanítási Nyelvű Szerb Általános Iskola és Óvoda: Részben akadálymentesített.

Battonyai Járásbíróság: Részben akadálymentesített.

d)munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyi akadálymentesítésre nincs rálátása az önkormányzatnak, arról adatokkal nem rendelkezünk. Új építésű munkahelyeknél az engedélyezés folyamán az érvényes előírások betartatása az építésügyi hatóság feladatát képezi.

e)közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A városközponti meglévő járdák kiemelt szegéllyel nem rendelkeznek, így akadálymentesen használhatók. Az új építésű középületeknél mindenütt kijelölésre kerültek szabványos akadálymentes parkolók és az épületekbe való bejutás is akadálymentesen lehetséges.

f) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Speciális szolgáltatás: Támogató szolgálat teljeskörűen akadálymentesített gépkocsival. Mozgáskorlátozottak Egyesületet által nyújtott szolgáltatások. A fogyatékkal élő személyek nappali ellátása nem biztosított.

g) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A városi könyvtárnak hazai és uniós pályázatok útján sikerült olyan eszközöket beszerezni, melyek segítik és megkönnyítik a fogyatékkal élők számítógép használatát. Ilyen eszközök a következők: hanyatt egér, KIOSZ számítógép.

A szoftverek terén is törekszünk arra, hogy a vakok és gyengén látók is tudják élvezni a XXI. század vívmányait. A következő programokat használhatják a könyvtár látogatói: felolvasó, nagyító program, hangoskönyv, illetve a honlapon elhelyezett ikon használatával az Internet világa is kitarul a gyengénlátók számára.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fogyatékkal élők számának és felmerülő szükségleteinek adatai hiányosak	Felmérés készítése, tájékoztatások megtartása
Fizikai akadálymentesítés nem teljes körű az intézményekben	Helyzetelemzés/felmérés, fizikai akadálymentesítés

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Kifejezetten a nők tekintetében civil szervezet nem tevékenykedik. Az idősök esetében több nyugdíjas klub, egyesület, míg a fogyatékkal élők érdekeit a Mozgáskorlátozottak Egyesületének helyi csoportja karolja fel.

Ezeknek a civil szervezeteknek a működését önkéntesek rendszeresen segítik.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat partnerségi viszonyt alakított ki, a Battonyai Testgyakorlók Körével, valamint a Polgárőr Egyesülettel, jó partneri kapcsolatot ápol a Mozgáskorlátozottak Egyesületével, a nyugdíjas egyesületekkel, valamint a Román, Szerb és Cigány Nemzetiségi Önkormányzattal is. Ez a partnerség elsősorban a városi szintű közös rendezvények megszervezésében és lebonyolításában valósul meg.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Önkormányzatunk más önkormányzatokkal társult formában látja el az alábbi szolgáltatásokat: Központi Orvosi Ügyelet, Támogató szolgálat, Családsegítő Szolgálat, Gyermekjóléti Szolgálat, Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, Szenvedélybetegek közösségi ellátása.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Jelenleg román és szerb nemzetiségi önkormányzat működik a városban, amely szervezi a településen élő románok, szerbek és a roma lakosság kulturális életét, elősegíti a közszolgáltatásokhoz való anyanyelvi hozzáférés lehetőségét és érdekvédelmét is ellátja.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A városban két célcsoportot megcélzó civil szerveződés működik. A Mozgáskorlátozottak Egyesületének helyi csoportja a fogyatékkal élők érdekképviseletét és megsegítését vállalta fel, míg a nyugdíjas egyesületek az idősök érdekeit képviselik és az idősök aktív szabadidős tevékenységét koordinálják, szervezik.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

For-profit szereplők nem vesznek részt a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzéshez szükséges információk közlésében, és az itnézkedések felülvizsgálatában részt vettek a településen dolgozó egészségügyi, gyermekjóléti, köznevelési, lakásgazdálkodási, közművelődési és szociális szakemberek.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az a) pontban jelölt szervezetek, szakemberek bevonásával HEP Fórumot működtetünk. Battonya Város Helyi Esélyegyenlőségi Programja közzétételre kerül a város honlapján (www.battonya.hu), amely által biztosítottá válik a helyi lakosok Programhoz való hozzáférése és a települési esélyegyenlőségi folyamatok és lehetőségek megismerhetősége.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Romák és mélyszegénységben élők nagyszámú munkanélkülisége	Versenyszférában történő elhelyezkedés segítése, átképzés. Közfoglalkoztatás szervezése, folytatása, együttműködés a Mezőkovácsházai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával.
	Romák és/ vagy mélyszegénységben élők alacsony iskolai végzettsége	Képzéseken való részvétel ösztönzése. A képzés eredményes elvégzését követően nagyobb eséllyel indulhatnak a munka világába. Eredmény hosszútávon várható
Gyerekek	Magas a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma	Veszélyeztetett kiskorúak számának csökkentése
	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma nagy	Felmérés, helyzetelemzés, lehetőségek felkutatása Hosszú távú, tartós munkahelyteremtés a célcsoport tagjai számára
Nők	Családon belüli erőszakról pontos adatok nem léteznek, a rendelkezésre álló adatok szerint a családon belüli erőszak számának növekedése látható.	A családon belüli erőszak létezésének nyilvánossága, a nők családon belüli erőszakának megelőzése tájékoztatással, felkészítéssel. A családon belüli erőszak számának csökkentése.
	Magas a munkanélküli, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők száma.	Az alacsony iskolai végzettségű nők szakképesítéshez, képzéshez való hozzájárásával elhelyezkedési esélyeik növelése a munkaerő-piacon
Idősek	Az 55 év feletti munkavállalásának nehézségei, a regisztrált munkanélküliek növekvő aránya	Általános cél: segítséget nyújtani az 55 év felettieknek abban, hogy vissza tudjanak térni a munka világába
	Növekvő időskorúak, egyszemélyes háztartások, izolálódás, gyakran válnak áldozattá az időskorúak	Magány oldása, mentális támogatás az időskorúak számára. Programok, rendezvények szervezése, idősek biztonságának javítása, áldozattá válás lehetőségének megelőzése.
Fogyatékkal élők	A településen hiányos a fizikai és az infokommunikációs akadálymentesítés	Általános cél: a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés arányának növelése a településen
	Fogyatékkal élők problémái, speciális szükségletei megismerésének hiánya	A fogyatékkal élők problémáinak, speciális szükségleteinek megismerése, megismertetése tájékoztatással.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Romás és/vagy mélyszegénységben élők munkavállalási lehetőségeinek segítése	Felelős: polgármester Partnerek: Battonya Város Önkormányzata Mezőkovácsházai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Romák és/vagy mélyszegénységben élők képzési programjának megszervezése, képzéseken való részvétel ösztönzése	Felelős: polgármester Partnerek: Mezőkovácsházi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya
Gyermekek	Veszélyeztetettség csökkentése a gyermekek körében	Felelős: polgármester Partnerek: Jelzőrendszer tagjai
Gyermekek	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának csökkentése	Felelős: polgármester Partnerek: Munkaügyi Központ, Civil szervezetek, munkáltatók
Nők	A nők családon belüli erőszakának megelőzése tájékoztatással, felkészítéssel	Felelős: polgármester Partnerek: Battonya Város Önkormányzata Védőnői Szolgálat Egészségügyi és Szociális Ellátó Szervezet Civil szervezetek
Nők	A nők munkanélküliségének csökkentése, alacsony iskolai végzettségű nők képzése, munkaerőpiaci igényeknek megfelelő átképzése	Felelős: polgármester Partnerek: Battonya Város Önkormányzata Türr István Képző és Kutató Intézet Foglalkoztatási osztály Civil szervezetek
Idősek	Vissza a munkába!	Felelős: polgármester Partnerek: Képző intézmények, Polgármesteri Hivatal, Családsegítő és gyermekvédelmi Szolgálat
Idősek	Oldódik a magány	Felelős: Polgármester Partnerek: Önkéntesek, rendőrőrs, Battonya Város Önkormányzata, Civil szervezetek, rendezvényszervezők
Fogyatékkal élők	Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés	Felelős: polgármester Partnerek: civil szervezetek, szponzorok, önkéntese
Fogyatékkal élők	Fogyatékkal élők problémáira, speciális szükségleteire történő rávilágítás	Felelős: polgármester Partnerek Battonya Város Önkormányzata Civil Szervezetek Egészségügyi és Szociális Ellátó Szervezet

Jövőképünk

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők felzárkóztatása megtörténjen, foglalkoztatási esélyeik növekedjenek.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek veszélyeztetettségének csökkentését.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek az idősek aktivitásának megtartására és a nemzedékek közötti szolidaritás erősítésére.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a munkavállalásuk elősegítését és a családon belüli erőszak visszaszorítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők esélyegyenlőségének biztosítására, környezetük fizikai és infokommunikációs akadálymentesítésére, érdekérvényesítő képességük fejlesztésére.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitika i stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Romák és/vagy mélyszegénységben élők munkavállalási lehetőségeinek segítése	Romák és mélyszegénységben élők nagyszámú munkanélkülisége	Általános cél: a lakásfenntartási támogatásban részesülők arányának csökkentése Versenyszférában történő elhelyezkedés segítése, átképzés. Közfoglalkoztatás szervezése, folytatása a Mezőkovácsházai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával. Az eredmény hosszútávon várható.	Gazdasági Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	közfoglalkoztatás szervezése köz munkaprogram szervezése Mezőkovácsházai Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályával való kapcsolattartás	Polgármester	2026. 12. 31. (csütörtök)	Hosszútáv: a kitűzött időpontig radikálisan csökkenteni a roma és mélyszegénységben élő munkanélküliek számát Középtáv: 5%-al emelkedik a roma és mélyszegénységben élők foglalkoztatásának aránya, mely az életkörülmények javulásához vezethet Rövidtáv: a roma és mélyszegénységben élő lakosok nagyobb számú közfoglalkoztatásba való bevonása.	Pályázati támogatások Önkormányzati források (humán, technikai, pénzügyi)	folyamatos	nem releváns
2023-as I. felülvizsgálat: A lakásfenntartási támogatásban részesülők száma: 2021-es évben: 66 fő, 2022-es évben: 61 fő												
2	Romák és/vagy mélyszegénységben élők képzési programjának	Romák és/vagy mélyszegénységben élők alacsony	Képzéseken való részvétel ösztönzése. A képzés eredményes	Gazdasági Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási	Képzési lehetőségekről való tájékoztató adatok kiűggesztése. Az	polgármester	2026. 12. 31. (csütörtök)	Rövid távon:érdeklődők számának felmérése Közép távon:	Foglalkoztatási Osztály által szervezett képzések,	folyamatos	nem releváns

	megszervezése, képzéseken való részvétel ösztönzése csökkentése	iskolai végzettsége	elvégzését követően nagyobb eséllyel indulhatnak a munka világába. Eredmény hosszútávon várható.		Stratégia	érintettek Foglalkoztatási Osztályhoz történő irányítása. Fakultatív és eredményes pályázattal képzések koordinálása			képzést eredményesen elvégzők számának felmérése Hosszú távon: pályázatok számának nyomon követése	projektek saját forrásának biztosítása humán, pénzügyi, technikai		
--	---	---------------------	--	--	-----------	--	--	--	--	---	--	--

2023-as I. felülvizsgálat: Az elmúlt időszakban nincs információ képzéseken részt vett személyek számáról. Iskolázottságukat tekintve 2021-ben 8 általánosnál alacsonyabb iskolával 14 fő rendelkezett; 8 általános végzettséggel 228 fő; 8 általánosnál magasabb végzettséggel 188 fő rendelkezett. 2022-ben 8 általánosnál alacsonyabb iskolával 11 fő rendelkezett; 8 általános végzettséggel 207 fő; 8 általánosnál magasabb végzettséggel 156 fő rendelkezett.

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Veszélyeztetettség csökkentése a gyermekek körében	Magas a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma	Veszélyeztetett kiskorúak számának csökkentése Rövidtáv: Veszélyeztető tényezők feltárása Középtáv: Növekedés megállítása Hosszútáv: Növekedési folyamat visszafordítása	Gazdasági Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Kapcsolatfelvétel az érintett segítőszervezetekkel Információnyújtás, tájékoztatás Problémák kezelése a szociális munka eszközeivel, szakképzés	Polgármester	2026. 12. 31. (csütörtök)	Rövid: helyzetelemzés Közép: információs anyagok, személyes tanácsadás Hosszú: veszélyeztetett gyermekek számának minél nagyobb számú csökkentése Humán erőforrás, tárgyi és technikai feltételek	Humán erőforrás, pénzügyi és technikai feltételek	folyamatos	nem releváns
---	--	---	--	-------------------	--	---	--------------	---------------------------	--	---	------------	--------------

2023-as I. felülvizsgálat: A gyermekek veszélyeztetettségének csökkentése folyamatos célkitűzés településünk számára, azonban ezt még nem sikerült elérni. Mind a szociális intézmények, mind az oktatási intézmények és pedagógusai is nagy figyelmet fordítanak a veszélyeztetett kiskorúak számának redukálására, törvényes gondviselők, szülők érzékenyítésére, edukálására. 2021-ben a veszélyeztetett kiskorúak száma 32 fő volt, ez a szám 2022-re 40 főre nőtt. 2021-ben rendszeres gyermekvédelmi támogatásban részesült 259 fő, 2022-ben 244 fő.

2	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának csökkentése	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma nagy	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának csökkentése (5 éven belül) Felmérés, helyzetelemzés, lehetőségek felkutatása Hosszú távú, tartós munkahelyteremtés a célcsoport tagjai	Gazdasági Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Adatgyűjtés Háztáji gazdálkodás ösztönzése Munkahelyteremtés Önfoglalkoztatási formák terjesztése	Polgármester	2026. 12. 31. (csütörtök)	Rövidtáv: helyzetelemzés Középtáv: stratégia, képzett/átképzett személyek száma az érintett célcsoportban Hosszútáv: rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők számának	Humán erőforrás, pályázati, technikai erőforrás	folyamatos	nem releváns
---	---	---	--	-------------------	--	---	--------------	---------------------------	--	---	------------	--------------

			számára						csökkentése			
2023-as I. felülvizsgálat: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma:2021-es évben: 283 fő, 2022-es évben: 235 fő												
III. A nők esélyegyenlősége												
1	A nők családon belüli erőszakának megelőzése tájékoztatással, felkészítéssel	Családon belüli erőszakról pontos adatok nem léteznek, a rendelkezésre álló adatok szerint a családon belüli erőszak számának növekedése látható.	A családon belüli erőszak létezésének nyilvánossága, a nők családon belüli erőszakának megelőzése tájékoztatással, felkészítéssel. A családon belüli erőszak számának csökkentése.	Gazdasági Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	- Anonim adatgyűjtés, feltérképezés - Tájékoztató anyagok közzététele	polgármester	2026. 12. 31. (csütörtök)	- jelzett esetek, intézkedések száma, rendőrségi adatok - tájékoztatón megjelentek száma	humán, pénzügyi, technikai	adatgyűjtést követően folyamatos	nem releváns
2023-as I. felülvizsgálat: A Családszolgáltató, Gondozási és Szociális Központ, illetve a helyi védőnői szolgálat folyamatosan tájékoztatja és segíti azon nőket a segítségkérés formáiról, lehetőségeiről, akik kapcsolati erőszak áldozatai lehetnek. Az áldozatokat segítő tájékoztató szórólap is kihelyezésre került a releváns információkkal több intézményben is pl. szociális intézmények, rendőrség, önkormányzat, melyről tájékozódva a megfelelő helyhez fordulva segítséget tudnak kérni a családon belül bántalmazottak.												
2	A nők munkanélküliségének csökkentése, alacsony iskolai végzettségű nők képzése, munkaerőpiaci igényeknek megfelelő átképzése	Magas a munkanélküli, alacsony iskolai végzettséggel rendelkező nők száma.	Az alacsony iskolai végzettségű nők szakképesítéshez, képzéshez való hozzájutásával elhelyezkedési esélyeik növelése a munkaerő-piacon	Gazdasági Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Tájékoztató képzésekről, álláslehetőségekről. Munkaügyi Hivatal állásadatainak, támogatási lehetőségeinek közzététele. Képzések, átképzések szervezése. Helyi intézmények, kapcsolatok, lehetőségek feltérképezése, kapcsolatfelvétel.	polgármester	2026. 12. 31. (csütörtök)	Rövid távon: helyzetelemzés Közép távon: együttműködés képzést lebonyolító intézményekkel, civil szervezetekkel Hosszú távon: szakvizsgát követően a bizonyítványok száma (10 db) Fenntarthatóság: piaci igényekhez, változásokhoz alkalmazkodva – folyamatos	Humán, technikai erőforrások pénzügyi források – pályázatok	folyamatos	nem releváns
2023-as I. felülvizsgálat: 2021-ben a női lakosság 10.66%-a volt regisztrált munkanélküli, ez az arány 2022-re csökkent 9.56%. 180 napnál további álláskeresők nők százaléka 2021-ben 47.34% volt, ez az arány 2022-re 46.92%-ra csökkent. Az intézkedés megvalósulása még nem kezdődött el forráshiány miatt. Az önkormányzat a következőkben kiemelt figyelemmel kíséri az ehhez kapcsolódó pályázati lehetőségeket.												
IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Vissza a munkába!	Az 55 év felettiek munkavállalásának	Általános cél: segítséget nyújtani	Gazdasági	Magyar Nemzeti	- helyzetelemzés, adatgyűjtés,	Polgármester	2026. 12. 31.	helyzetelemzés adatai tréningek,	humán erőforrás anyagi erőforrás	Célcsoport felkutatását	nem releváns

		nehézségei, a regisztrált munkanélküliek növekvő aránya	az 55 év felettieknek abban, hogy vissza tudjanak térni a munka világába Rövid távú cél: célcsoport számának felmérése, információ nyújtása Középtávú cél: tréningek, csoportfoglalkozások megszervezése a célcsoportnak (önismereti, személyiség fejlesztő tréningek stb.) Hosszú távú cél: az 55 év felettiek visszatérése a munkaerő piacra	Program	Társadalmi Felzárkózási Stratégia	tájékoztatás - kapcsolatfelvétel a tréninget vezető képzőkkel, csoportfoglalkozást lebonyolítókkal - megfelelő helyszín felkutatása - pályázati források felkutatása	r	(csütörtök)	csoportfoglalkozások dokumentációja, jelenléti ívek tréningeket befejezők száma célcsoport számának csökkenése Fenntarthatóság: új belépők száma	technikai, informatikai rendszer	követően folyamatos	
--	--	---	--	---------	-----------------------------------	--	---	-------------	--	----------------------------------	---------------------	--

2023-as I. felülvizsgálat:

Településünkön nyilvántartott álláskeresőik száma:

- 56-60 éves korig 2021-ben 38 fő volt, ez a létszám 2022-ben is megmaradt;

- 61 év felett 2021-ben 72 fő volt, ez a létszám 2022-re 61 főre csökkent.

A Városi Könyvtárban lehetőséget kínálnak az idősek számára informatikai, számítógépes alapismeretek megszerzésére, valamint elektronikus ügyintézésben való segítséget is nyújtanak. Különböző felületeken felhívják az idősek figyelmét az internetes, telefonos csatlásokra, adathalászatra.

2	Oldódik a magány	Növekvő időskorúak, egyszemélyes háztartások, izolálódás, gyakran válnak áldozattá az időskorúak	Magány oldása, mentális támogatás az időskorúak számára. Programok, rendezvények szervezése, idősek biztonságának javítása, áldozattá válás lehetőségének megelőzése.	Gazdasági Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Önkéntes segítők felkutatása Civil szervezetekkel kapcsolatfelvétel Rendezvények, programok, előadások szervezése Veszélyekre felhívó szórólapok készítése, eljuttatása az idősekhez.	polgármester	2026. 12. 31. (csütörtök)	Előadások, veszélyekre felhívó szórólapok Rövidtáv: az ellátásban részesülők száma növekszik, Középtáv: növekszik a rendezvényeken az időskorúak száma, Hosszútáv: csökken a mentális megbetegedések száma	Humán és technikai erőforrás, önkéntesség, normatív állami támogatás, pályázati lehetőségek	folyamatos	nem releváns
---	------------------	--	---	-------------------	--	---	--------------	---------------------------	--	---	------------	--------------

2023-as I. felülvizsgálat: A településünkön immáron több időseket segítő szociális szervezet van, melyek a mindennapi ellátásukban segítik őket. A Családsegítő, Gondozási és Szociális Központ, valamint a Humán Szolgáltató Központ

a városban élő, gondozásra szoruló idősök többségét képes ellátni. Battonya Város Önkormányzata részéről polgármester úr minden évben személyesen köszönti a szépkorú lakosokat, továbbá Idősek Világnapja alkalmából is megvendégeli a településen élő 65 év felettieket. A Humán Szolgáltató Központ is évente szervez az ellátottjai számára Idősek Világnapja, valamint karácsony alkalmából vacsorával egybekötött zenés rendezvényt, mely során egy-egy ajándékcsomaggal is ellátják a résztvevőket. A Családsegítő, Gondozási és Szociális Központ gondozottjai rendszeresen látogatnak el a Városi Könyvtárba, ahol különböző foglalkozásokon vesznek részt.

V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége

1	Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés	A településen hiányos a fizikai és az infokommunikációs akadálymentesítés	Általános cél: a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés arányának növelése a településen Rövid távú cél: a meglévő akadálymentesítés arányainak felmérése Középtávú cél: forrásteremtés, elsősorban pályázati lehetőségek felkutatása, pályázatírás Hosszú távú cél: a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés arányainak a növelése a településen	Gazdasági Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	1. helyzetfelmérés, adatgyűjtés, információszerzés 2. tervezés, engedélyek beszerzése, pályázatírás 3. akadálymentesítés kivitelezése	polgármester	2026. 12. 31. (csütörtök)	1. felmért hiányosságok adatai, műszaki tervek 2. benyújtott pályázatok száma, nyertes pályázatok száma 3. megvalósult akadálymentesítés hivatalos dokumentációja	humán, technikai erőforrás anyagi erőforrás	A létrehozandó infrastruktúra állagmegóvása	nem releváns
---	--	---	---	-------------------	--	---	--------------	---------------------------	---	---	---	--------------

2023-as I. felülvizsgálat: A településünkön felújított épületek kivitelezése során több akadálymentesített bejárat, feljáró került kialakításra, ezáltal a mozgáskorlátozott és a fogyatékkal élő személyek is problémamentesen tudják a hivatali ügyeiket intézni. Az intézmények előtt több mozgáskorlátozottak számára fenntartott parkoló is megtalálható, melyek külön jelzésekkel, táblákkal vannak ellátva. A mozgásukban korlátozott, különböző segédeszközökkel közlekedők számára a város főbb utcáin a járdák szélesítése, valamint újraburkolása megtörtént.

2	Fogyatékkal élők problémáira, speciális szükségleteire történő rávilágítás	Fogyatékkal élők problémái, speciális szükségletei megismerésének hiánya	A fogyatékkal élők problémáinak, speciális szükségleteinek megismerése, megismertetése tájékoztatással.	Gazdasági Program	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia	Tájékoztatások, társadalmi érzékenyítő programok megtartása	polgármester	2026. 12. 31. (csütörtök)	Szélesebb körben rávilágítás a fogyatékkal élők problémáira, speciális szükségleteire. Tájékoztatók száma	humán, technikai, pénzügyi források	folyamatos	nem releváns
---	--	--	---	-------------------	--	---	--------------	---------------------------	---	-------------------------------------	------------	--------------

2023-as I. felülvizsgálat: Az intézkedés megvalósítása még nem kezdődött el, de az önkormányzat együttműködik a célcsoporttal. Battonya Város Önkormányzatának szociális intézményei egyes események során igyekeznek érzékenyíteni, tájékoztatni a résztvevőket a fogyatékkal élők megismerésével, szükségleteivel kapcsolatban.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

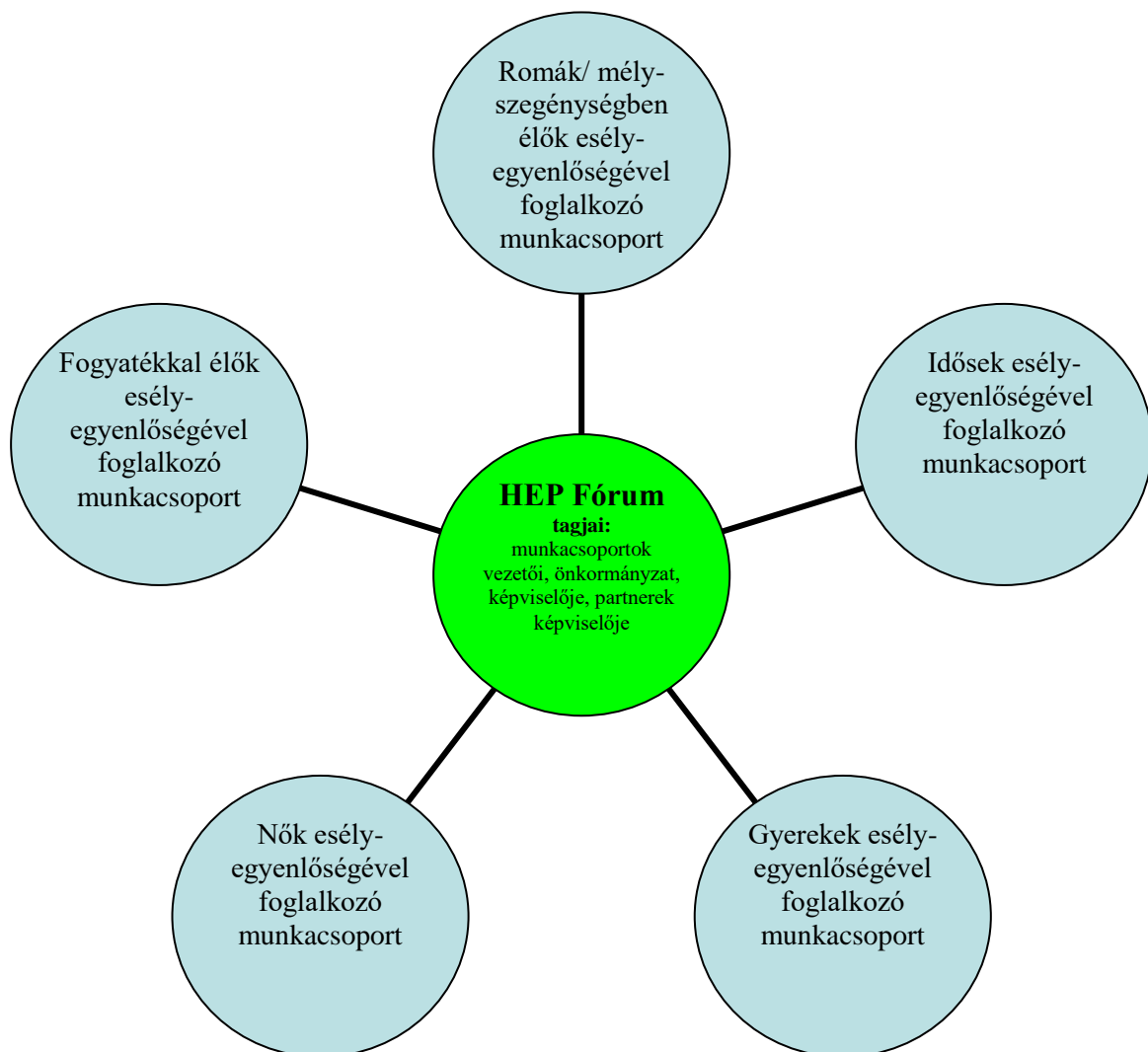
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre

- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.
A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Battonya város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

III. Ezt követően Battonya város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

Dátum

Aláírás

Battonya Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.